

รายงานโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

โครงการศึกษาเพื่อออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ:

กรณีศึกษา สวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชน ตำบลบางงาม

อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

A Study Project for Designing Community Park and Sports Ground
Suitable for the Elderly: A Case Study of Community Park and Sports
Ground, Bang Ngam Sub-district, Si Prachan District,

Suphanburi Province

รหัสโครงการ 196098

โดย

ศาสตรา

ศรีหาภาค

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ

เดือน มีนาคม ปี พ.ศ. 2568

งบประมาณสนับสนุนงานมูลฐาน (Fundamental Fund)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

จากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

รายงานโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

โครงการศึกษาเพื่อออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ:

กรณีศึกษา สวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชน ตำบลบางงาม

อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

A Study Project for Designing Community Park and Sports Ground
Suitable for the Elderly: A Case Study of Community Park and Sports
Ground, Bang Ngam Sub-district, Si Prachan District,

Suphanburi Province

รหัสโครงการ 196098

โดย

ศาสตรา

ศรีหาภาค

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ

เดือน มีนาคม ปี พ.ศ. 2568

งบประมาณสนับสนุนงานมูลฐาน (Fundamental Fund)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

จากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

บทคัดย่อ

ประชากรไทยมีแนวโน้มที่กำลังจะลดลง สาเหตุมาจากภาวะการเจริญพันธุ์ที่อยู่ในระดับต่ำกว่าอัตราทดแทน ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะลดต่ำลงไปอีก อัตราการเจริญพันธุ์ที่ลดลงส่งผลให้จำนวนเด็กเกิดใหม่ในประเทศไทยลดลงนับตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2513 เป็นต้นมา นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางอายุและเพศของประชากรซึ่งภาพปิรามิดประชากรในช่วงเวลาต่างๆ แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงนี้อย่างชัดเจน ทั้งนี้สัดส่วนประชากรวัยเด็กเริ่มลดลงในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา เป็นผลทำให้จำนวนการเกิดแต่ละปีลดลงด้วย จากยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี มีโครงการก่อสร้างสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชน ตำบลบางงาม ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นถึงโอกาสที่จะศึกษาถึงทางการออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ เพื่อประสิทธิภาพในการตอบสนองความต้องการและสอดคล้องกับหลักการเกี่ยวกับผู้สูงอายุ เพื่อยกระดับพื้นที่ใหม่เพื่อรองรับความต้องการของชุมชนที่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบทสังคม โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1. ศึกษาและวิเคราะห์กายภาพสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ 2. ศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยในการใช้งาน และ 3. เสนอแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนของชุมชนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

ผลการศึกษาพบว่าบริบทพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางงามเป็นพื้นที่มีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางของชุมชนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ แต่ยังคงขาดการจัดการพื้นที่ที่เป็นสัดส่วน และยังไม่ได้มุ่งเน้นในเรื่องการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุและคนทั้งมวล จึงมีแนวความคิดการพัฒนาจากพื้นที่เดิมโดยเน้นการใช้งานเป็นหลักสำหรับทุกเพศทุกวัย มีการออกแบบพื้นที่เป็นสัดส่วนแต่สามารถปรับเปลี่ยนการใช้งานได้ ทั้งในส่วนของสนามกีฬา พื้นที่นั่งชมและพักผ่อน พื้นที่ออกกำลังกายและพื้นที่สนามเด็กเล่น ทั้งนี้มีการใช้ทางสัญจรสำหรับแบ่งพื้นที่แต่ละส่วน โดยมีข้อเสนอแนะคือ ควรมีการใช้วัสดุให้คงทนแข็งแรงตามมาตรฐานเหมาะสม เพิ่มเติมจุดบริการต่าง ๆ ที่เป็นสาธารณะเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ และการจัดทำแบบก่อสร้างและการประมาณราคาก่อสร้าง ตามราคากลางที่สามารถนำไปเสนอเพื่อของบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ ในการพัฒนาต่อไป

ABSTRACT

The Thai population is experiencing a decline due to fertility rates that are below the replacement level, with the potential for further reduction. This declining fertility has resulted in a decrease in the number of newborns in Thailand since 1970, consequently altering the age and sex composition of the population, as illustrated by population pyramids from various periods. Based on the strategic plan of the Bang Ngam Subdistrict Administrative Organization, a project has been initiated to construct a public park and community sports field in Bang Ngam Subdistrict. Thus, the researcher identifies an opportunity to investigate the design of public parks and community sports fields that adequately cater to the elderly, aiming to effectively address their needs in accordance with gerontological principles, thereby enhancing the area to accommodate evolving community requirements in relation to the social context. The objectives are: 1. To investigate and analyze the physical characteristics of public parks and community sports fields that are suitable for the elderly; 2. To study the behaviors and factors affecting their usage; and 3. To propose guidelines for the development and enhancement of public parks and community sports fields. The findings indicate that the context within the Subdistrict Administrative Organization possesses the potential to serve as a community hub for diverse activities; however, it currently lacks proportional area management and does not prioritize suitability for the elderly and all populace. Consequently, a developmental concept is proposed focused on universal accessibility for all age groups, with the area designed proportionately while permitting adjustments for various uses. Furthermore, a traffic pathway is proposed to delineate distinct areas. Recommendations include the utilization of durable and robust materials adhering to appropriate standards, the addition of various public service points to enhance usability, and the preparation of a construction plan along with cost estimation based on average pricing, facilitating budget requests from relevant agencies for further development.

กิตติกรรมประกาศ

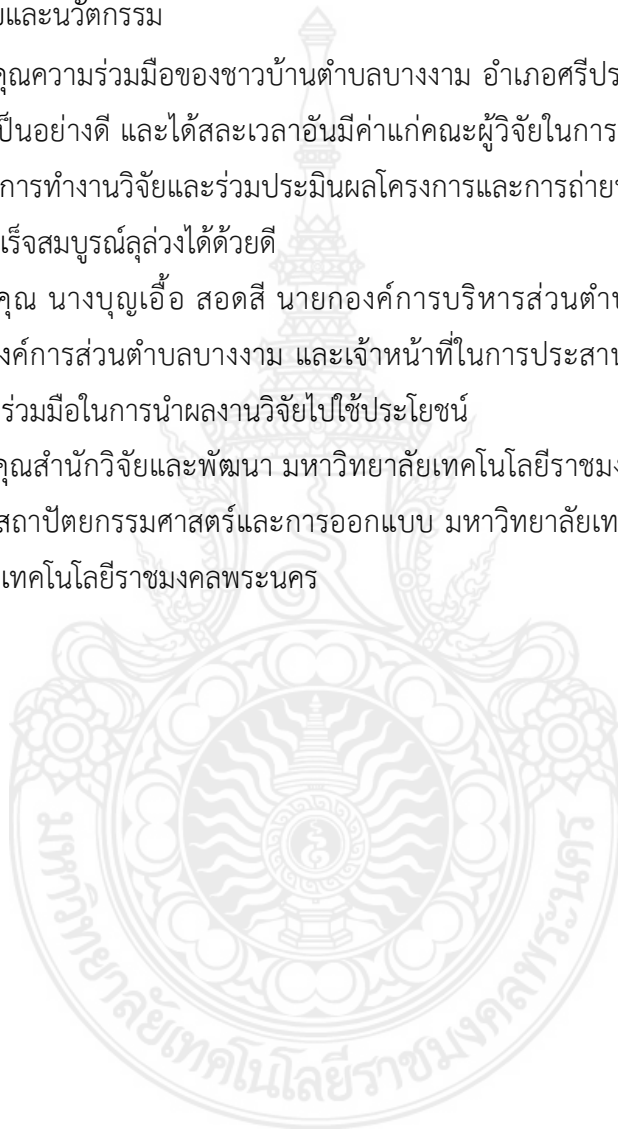
โครงการวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ ขอขอบคุณแหล่งทุนวิจัยจากงบประมาณสนับสนุนงานมูลฐาน (Fundamental Fund) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ขอขอบคุณความร่วมมือของชาวบ้านตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และได้สละเวลาอันมีค่าแก่คณะผู้วิจัยในการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำงานวิจัยและร่วมประเมินผลโครงการและการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน จนงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ลุล่วงได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ นางบุญเฮื้อ สอดสี นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม นายสมคะเนย์ ขวัญอ่อน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม และเจ้าหน้าที่ในการประสานงานโครงการ เรื่องอาคารสถานที่และความร่วมมือในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ขอขอบคุณสำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร หน่วยงานต้นสังกัดผู้วิจัยคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ผู้วิจัย

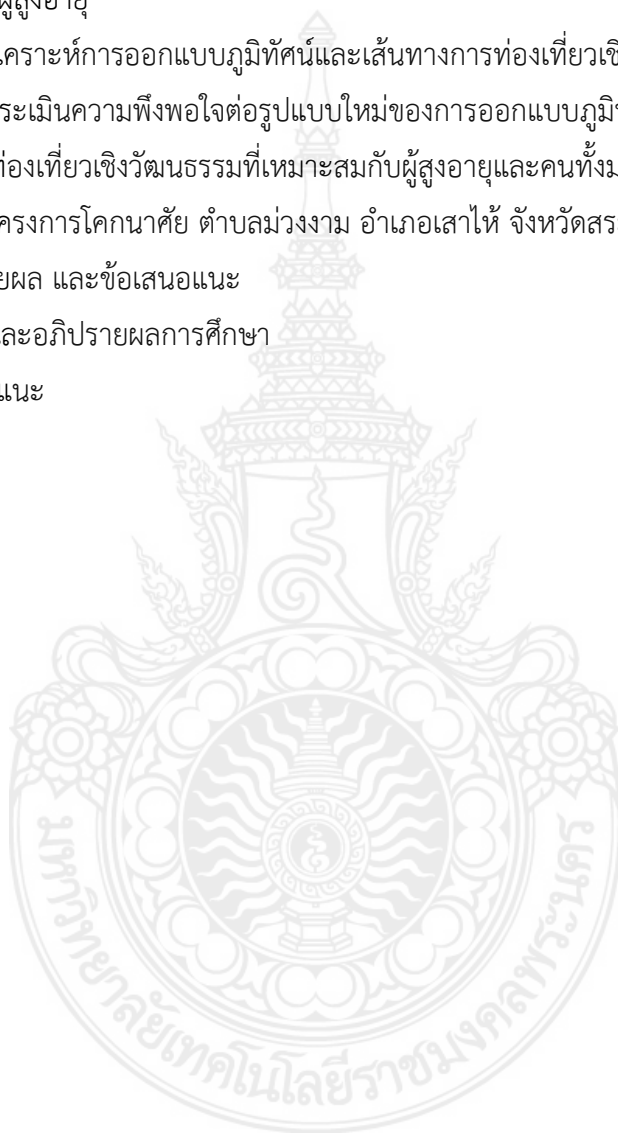

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญภาพ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.4 วิธีดำเนินการวิจัย	5
1.5 สมมติฐานงานวิจัย	5
1.6 คำสำคัญของการวิจัย	5
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 ข้อมูลทั่วไปของตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี	6
2.2 การออกแบบเพื่อคนทั้งมวล	9
2.3 จิตวิทยากับภูมิทัศน์และทางสัญจร	12
2.4 จิตวิทยาผู้สูงอายุ	14
2.5 การออกแบบภูมิทัศน์และทางสัญจรสำหรับผู้สูงอายุ	16
2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	20
3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	20
3.2 วิธีดำเนินการวิจัย	21
3.3 แหล่งที่มาของข้อมูล	21
3.4 การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล	22

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	23
4.1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์กายภาพสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ	23
4.2 ผลการวิเคราะห์การออกแบบภูมิทัศน์และเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	25
4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบใหม่ของการออกแบบภูมิทัศน์และเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุและคนทั้งมวล: กรณีศึกษา โครงการโคกนาสัย ตำบลม่วงงาม อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา	34
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	41
5.1 สรุปผลและอภิปรายผลการศึกษา	41
5.2 ข้อเสนอแนะ	41
บรรณานุกรม	42
ภาคผนวก	44
ประวัติคณะผู้วิจัย	54

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	ดัชนีการเจริญเติบโตของประชากรรายอายุของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2543 - 2573	1
1.2	การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศไทย	2
2.1	แผนที่แสดงเขตตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี	8
2.2	ตัวอย่างการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design)	12
3.1	กรอบการวิจัย	20
4.1	ขอบเขตพื้นที่โครงการ และขอบเขตพื้นที่งานวิจัย	23
4.2	ทางสัญจรหลักของโครงการ	24
4.3	สภาพปัจจุบันของโครงการ 1	24
4.4	สภาพปัจจุบันของโครงการ 2	25
4.5	การลงพื้นที่เก็บข้อมูลระยะที่ 1	26
4.6	การลงพื้นที่เก็บข้อมูลระยะที่ 2	27
4.7	แนวคิดการออกแบบ	27
4.8	แนวคิดการออกแบบพื้นที่โครงการ	28
4.9	ผังโครงการ	29
4.10	รูปด้านโครงการ	30
4.11	รูปตัดโครงการ	31
4.12	ทัศนียภาพโครงการ	32
4.13	หุ่นจำลอง (Model) โครงการ	33
4.14	หุ่นจำลอง (Model) โครงการ ส่วนขยายบริเวณอนุสาวรีย์	34
4.15	แผนภูมิแสดงเพศของผู้ประเมินความพึงพอใจ	35
4.16	แผนภูมิแสดงสถานภาพของผู้ประเมินความพึงพอใจ	35
4.17	แผนภูมิแสดงอายุของผู้ประเมินความพึงพอใจ	36
4.18	แผนภูมิแสดงอาชีพของผู้ประเมินความพึงพอใจ	36
4.19	แผนภูมิแสดงระดับการศึกษาของผู้ประเมินความพึงพอใจ	37
4.20	แผนภูมิแสดงรายได้ของผู้ประเมินความพึงพอใจ	37
4.21	แผนภูมิแสดงผลประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับการออกแบบ	38
4.22	การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการรับฟังความคิดเห็นต่อการออกแบบ	40

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	ผลประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับการออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬา ชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ	38

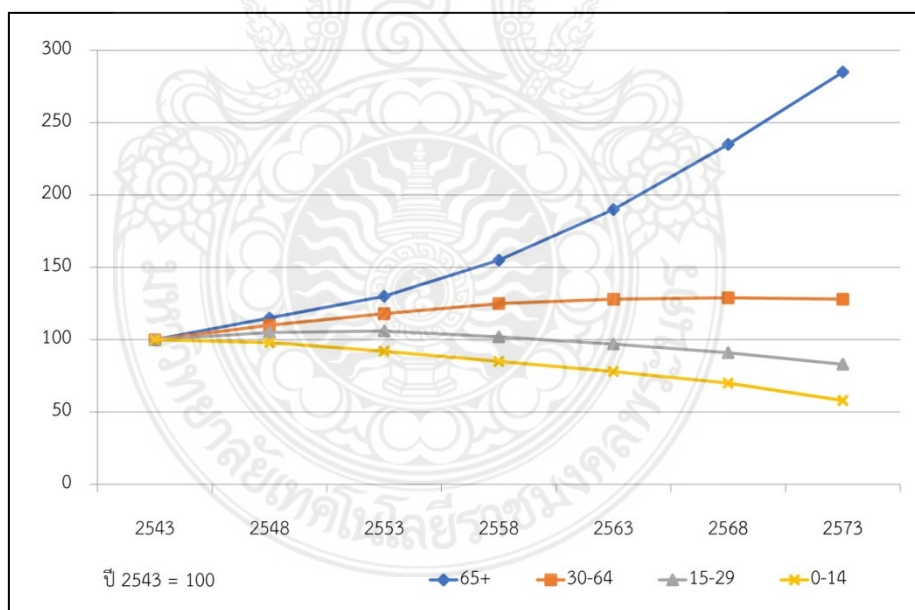

บทที่ 1

บทนำ

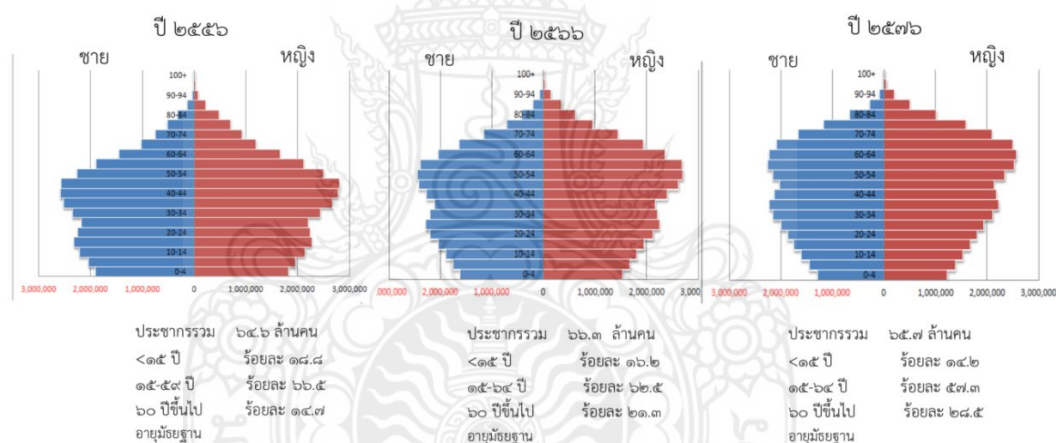
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อัตราการเจริญเติบโตของประชากรประเทศไทยกำลังชะลอตัว ในปัจจุบันจำนวนประชากรไทยยังคงเพิ่มขึ้น แต่มีแนวโน้มที่กำลังจะลดลง สาเหตุมาจากภาวะการเจริญพันธุ์ที่อยู่ในระดับต่ำกว่าอัตราทดแทน ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะลดต่ำลงไปอีก อัตราการเจริญพันธุ์ที่ลดลงส่งผลให้จำนวนเด็กเกิดใหม่ในประเทศไทยลดลงนับตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2513 เป็นต้นมา นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางอายุและเพศของประชากรซึ่งภาพปิรามิดประชากรในช่วงเวลาต่างๆ แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงนี้อย่างชัดเจน ทั้งนี้สัดส่วนประชากรวัยเด็กเริ่มลดลงในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา เป็นผลทำให้จำนวนการเกิดแต่ละปีลดลงด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคมแห่งชาติ (สศช.), 2554)

ภาพที่ 1.1 ดัชนีการเจริญเติบโตของประชากรรายอายุของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2543 - 2573
ที่มา: คำนวณจาก World Population Prospects: The 2008 Revision. United Population Division, 2009

ดัชนีการเจริญเติบโตของประชากรรายอายุ แสดงให้เห็นว่าประชากรที่มีอายุ 65 ขึ้นไป จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยที่จำนวนประชากรวัยทำงานที่มีอายุระหว่าง 30-64 ปี จะยังคงเติบโตต่อไปอีกระยะเวลาหนึ่ง จากนั้นจะเริ่มลดลง โดยจำนวนประชากรวัยเด็กที่มีอายุ 15-29 ปี และกลุ่มอายุแรกเกิดถึง 14 ปี กำลังเริ่มหดตัวลดลง การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เห็นได้อย่างชัดเจนจากภาพปิรามิดประชากรในช่วงเวลาต่างๆ ที่ชี้ให้เห็นการเปลี่ยนแปลงอย่างมากระหว่างช่วงปี พ.ศ. 2503 ที่มีจำนวนประชากรวัยเด็กจำนวนมากที่ฐานปิรามิดประชากร กลายเป็นโครงสร้างประชากรวัยทำงานที่เพิ่มขนาดใหญ่ขึ้นในช่วงเวลาต่อมา ต่อด้วยการมีประชากรวัยสูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วซึ่งเห็นได้ชัดเจนในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2563 หลังจากปี พ.ศ. 2563 ไปแล้วประชากรที่อายุเกิน 45 ปีขึ้นไป จะเป็นกลุ่มประชากรที่คาดว่าจะเติบโตเพิ่มจำนวนมากขึ้น และหลังจากปี พ.ศ. 2583 เป็นต้นไป จะเป็นการเพิ่มขึ้นของประชากรที่มีอายุมากกว่า 65 ปี เท่านั้น ทำให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบที่กำลังจะเกิดขึ้น คือ แนวโน้มการเกิดลดลงอย่างต่อเนื่อง ประชากรวัยทำงานลดลง และประชากรสูงอายุมากขึ้น

ภาพที่ 1.2 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศไทย

ที่มา: มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรี. (ม.ป.ป.)

จากยุทธศาสตร์จังหวัดจังหวัดสุพรรณบุรี ประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัดที่ 6 การนำการเปลี่ยนแปลงการบริการเพื่อประชาชน ยุทธศาสตร์การพัฒนากองคกรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี ยุทธศาสตร์ที่ 6 การส่งเสริมสถาบันของชาติและการนำการเปลี่ยนแปลงด้านการบริหารและบริการเพื่อประโยชน์ของประชาชน ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาด้านการเมืองและการบริหาร จากยุทธศาสตร์ดังกล่าว มีโครงการที่จะก่อสร้างอาคารส่งเสริมคุณภาพผู้สูงอายุของ ตำบลบางงาม และ

จากยุทธศาสตร์จังหวัดจังหวัดสุพรรณบุรี ประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัดที่ 4 การยกระดับคุณภาพชีวิตและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี ยุทธศาสตร์ที่ 3 การยกระดับคุณภาพชีวิต และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิต การศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม โดยจะมีโครงการก่อสร้างสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชน ตำบลบางงาม (องค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม ต.บางงาม อ.ศรีประจันต์ จ.สุพรรณบุรี, 2564)

งานวิจัยนี้ จึงเป็นการเสนอแนวทางการออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ภูมิศึกษา สวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชน ตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ตามที่มาและความสำคัญข้างต้นเกี่ยวกับสถานการณ์ผู้สูงอายุ และโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม มีแผนที่จะดำเนินการ ซึ่งการออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนควรมีลักษณะเหมาะสมกับผู้สูงอายุด้วย ซึ่งมีปัจจัยหรือส่วนประกอบอื่นๆ ที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อการออกแบบ เช่น ลักษณะพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ บริบทรอบข้าง พื้นที่ สภาพอากาศ ภูมิประเทศ วัฒนธรรม ความเชื่อ และลักษณะการใช้งานของพื้นที่นั้นๆ เป็นต้น ลักษณะสภาวะจิตใจของผู้สูงอายุที่แตกต่างกัน ทางด้านอารมณ์ ความชอบ ความพึงพอใจ และความรุนแรงของปัญหาที่แตกต่างกันไปของผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตามก็ควรออกแบบให้เหมาะสมและคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าว เพื่อประสิทธิภาพในการตอบสนองความต้องการและสอดคล้องกับหลักการจิตวิทยาผู้สูงอายุ เพื่อยกระดับพื้นที่ใหม่เพื่อรองรับความต้องการของชุมชนที่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบทสังคม

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 ศึกษาและวิเคราะห์กายภาพสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ
- 1.2.2 ศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยในการใช้งานสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนของผู้สูงอายุ
- 1.2.3 เสนอแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนของชุมชนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย

1) ปัจจัยนำเข้า (Inputs) ได้แก่

1.1) ลักษณะผู้สูงอายุ และสภาวะจิตใจของผู้สูงอายุ

1.2) ลักษณะกายภาพของพื้นที่

1.3) ลักษณะการใช้งานพื้นที่ของผู้สูงอายุที่สอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกัน

2) กระบวนการ (Process) ได้แก่

2.1) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชน

2.2) การทดสอบเพื่อประสิทธิภาพในการตอบสนองความต้องการ และสอดคล้องกับความพึงพอใจ

3) ผลผลิต (Output) ได้แก่

3.1) การออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

3.2) ข้อเสนอแนะในการออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

ขอบเขตด้านพื้นที่

โครงการสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชน หมู่ 2 ตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษานี้จะใช้การวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่กับการวิจัยเชิงปริมาณ โดยจะทำการศึกษาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบาย

2) กลุ่มผู้ใช้งานพื้นที่ คือ ผู้สูงอายุ และประชาชนในพื้นที่

ขอบเขตด้านเวลา

ดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2566 – มีนาคม พ.ศ. 2568

1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

- 1) การรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นด้วยการทบทวนวรรณกรรม
- 2) ลงพื้นที่เก็บข้อมูลระยะที่ 1 สำรวจข้อมูลเบื้องต้น
- 3) สรุปข้อมูลจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเบื้องต้น
- 4) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจ
- 5) ลงพื้นที่เก็บข้อมูลในระยะที่ 2 การเก็บข้อมูลเชิงลึก
- 6) สรุปข้อมูลจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเชิงลึก
- 7) การวิเคราะห์ และประมวลผล
- 8) กำหนดแนวคิด และการสร้างแบบร่างต้นแบบ
- 9) สร้างต้นแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ
- 10) นำการออกแบบที่ได้ไปนำเสนอต่อกลุ่มเป้าหมาย
- 11) ปรับแก้ไข ดำเนินการทำให้แบบนำเสนอการใช้งานพื้นที่
- 12) การถ่ายทอดเทคโนโลยี และ การนำไปใช้ประโยชน์
- 13) นำผลที่ได้จากทดลองใช้จริง มาสรุป และอภิปรายผลการศึกษา และจัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
- 14) เผยแพร่ผลงานวิจัย

1.5 สมมติฐานงานวิจัย

โครงการศึกษาเพื่อออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา สวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชน ตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี มีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลกับลักษณะของผู้สูงอายุ สถานภาพทางจิตใจของผู้สูงอายุ ความพึงพอใจ การตอบสนองความต้องการ ลักษณะพื้นที่ และลักษณะการใช้งานของพื้นที่ เพื่อนำไปสู่แนวทางการออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุในพื้นที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันอื่นๆได้

1.6 คำสำคัญของการวิจัย

สวนสาธารณะ, ลานกีฬา, ผู้สูงอายุ, สุพรรณบุรี
park, sports ground, elderly, Suphanburi

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

คณะผู้วิจัย และชาวชุมชนตำบลบางงาม เกิดการรับรู้และเข้าใจความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลกับลักษณะของผู้สูงอายุ สถานภาพทางจิตใจของผู้สูงอายุ ความพึงพอใจ การตอบสนองความต้องการ ลักษณะพื้นที่ และลักษณะการใช้งานของพื้นที่ เพื่อนำไปสู่แนวทางการออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุในพื้นที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันอื่นๆได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โครงการศึกษาเพื่อออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา สวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชน ตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี มีการทบทวนทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
2. การออกแบบเพื่อคนทั้งมวล
3. จิตวิทยากับภูมิทัศน์และทางสัญจร
4. จิตวิทยาผู้สูงอายุ
5. การออกแบบภูมิทัศน์และทางสัญจรสำหรับผู้สูงอายุ
6. เอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลทั่วไปของตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

ตำบลบางงามตั้งอยู่ในอำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ห่างจากที่ว่าการอำเภอสรีประจันต์ ประมาณ 13 กิโลเมตรทางทิศตะวันตก โดยมีแม่น้ำท่าจีนกั้นกลาง (องค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม , 2566)

ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลบางงามมีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 26 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 16,229 ไร่ (องค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม, 2566) พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะสำหรับการเกษตรกรรม โดยเฉพาะการปลูกข้าว

อาณาเขตของตำบลบางงามมีดังนี้:

ทิศเหนือ: ติดต่อกับตำบลวังห้วและตำบลบ้านกร่าง

ทิศตะวันออก: ติดต่อกับตำบลบ้านกร่าง

ทิศใต้: ติดต่อกับตำบลมดแดง

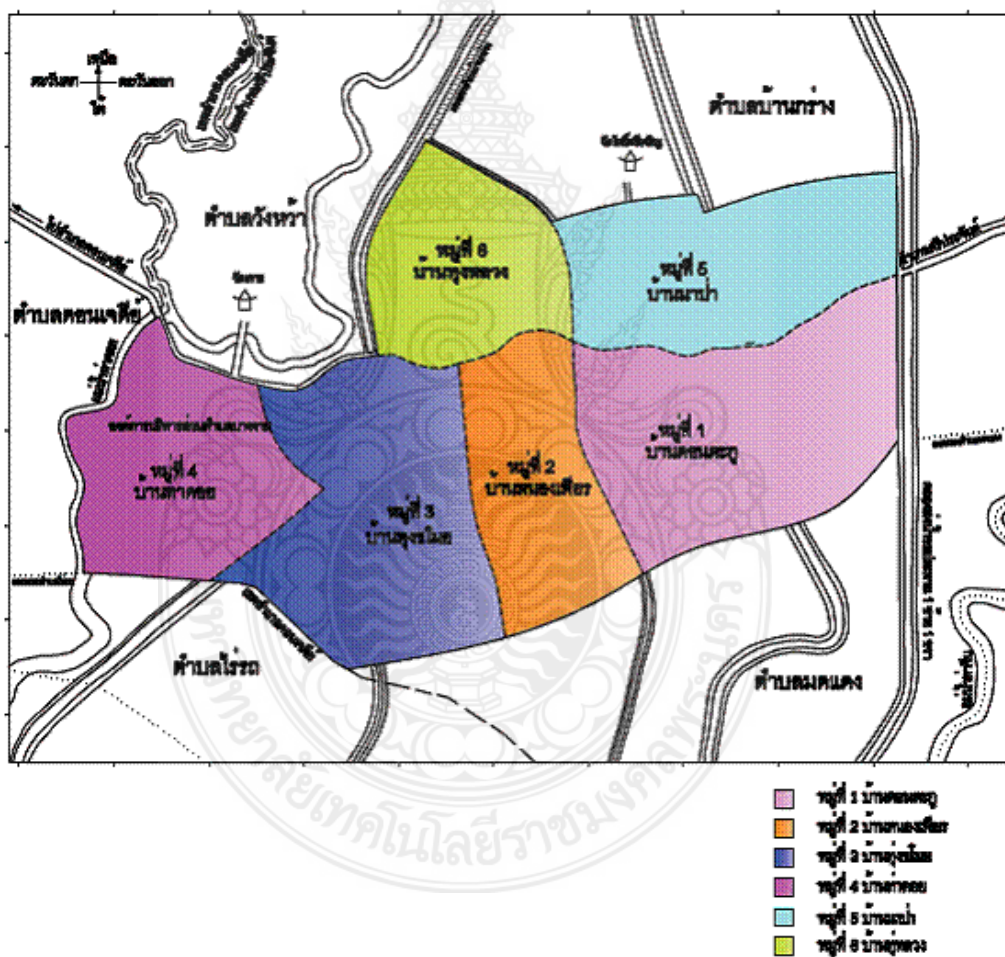
ทิศตะวันตก: ติดต่อกับตำบลไร่รถและตำบลดอนเจดีย์ (อำเภอดอนเจดีย์)

ประวัติความเป็นมา

เดิมตำบลบางงามมีพื้นที่การปกครอง 12 หมู่บ้าน ต่อมาในปี พ.ศ. 2501 นายพัฒน์ บุญยรัตพันธุ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรีในขณะนั้น ได้ประกาศแยกพื้นที่ด้านทิศเหนือจำนวน 6 หมู่บ้านออกไปตั้งเป็นตำบลวังห้ว ทำให้ปัจจุบันตำบลบางงามเหลือพื้นที่การปกครองเพียง 6 หมู่บ้าน

การปกครอง

ตำบลบางงามแบ่งการปกครองออกเป็น 6 หมู่บ้าน ดังนี้: หมู่ที่ 1 บ้านนาป่า, บ้านดอนตะกุก, บ้านหนองเพียน หมู่ที่ 2 บ้านลาดตะเข้, บ้านหนองบอน, บ้านนาพุทรา หมู่ที่ 3 บ้านดอนซาก, บ้านแอนตาผาง, บ้านห้วยตาพรหม, บ้านทุ่งขโมย หมู่ที่ 4 บ้านสวนสัก, บ้านโรงหีบ, บ้านท่าคอย, บ้านคอยเหนือ หมู่ที่ 5 บ้านนาป่า, บ้านดอนตะกุก หมู่ที่ 6 บ้านดอนตะกุก, บ้านทุ่งหลวง

ภาพที่ 2.1 แผนที่แสดงเขตตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม, 2566

การปกครองส่วนท้องถิ่น

ตำบลบางงามเดิมมีฐานะเป็นสภาตำบลบางงาม ในปี พ.ศ. 2517 ต่อมาในปี พ.ศ. 2539 กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาให้สภาตำบลบางงามจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) บางงาม

สภาพเศรษฐกิจและสังคม

ประชากรในตำบลบางงามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะสำหรับการเพาะปลูก โดยเฉพาะการปลูกข้าว

การคมนาคม

ตำบลบางงามมีเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมต่อกับอำเภอศรีประจันต์และพื้นที่ใกล้เคียง ทำให้การเดินทางสะดวก

สรุป ตำบลบางงามเป็นชุมชนที่มีความสำคัญในอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ด้วยสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเกษตรกรรมและการรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่น ทำให้ตำบลนี้เป็นที่น่าสนใจสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาและเยี่ยมชม

2.2 การออกแบบเพื่อคนทั้งมวล

การออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design) เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์สภาพแวดล้อม และบริการที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้งานได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงอายุความสามารถทางกายภาพ หรือสถานะทางสังคม แนวคิดนี้ได้รับการพัฒนาเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคและลดการแบ่งแยกในสังคม

ความหมายของการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล

การออกแบบเพื่อคนทั้งมวลหมายถึง การออกแบบผลิตภัณฑ์และสภาพแวดล้อมที่ทุกคนสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางที่สุด โดยไม่มีข้อจำกัดทางด้านอายุและสภาพร่างกาย แนวคิดนี้ถูกผลักดันจากกลุ่มผู้สูงอายุและคนพิการ ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของการออกแบบอย่างสากล

ประวัติความเป็นมา

แนวคิดการออกแบบเพื่อคนทั้งมวลเริ่มต้นขึ้นในปี ค.ศ. 1960 โดยสถาปนิก Ronald L. Mace จากมหาวิทยาลัย North Carolina State University ประเทศสหรัฐอเมริกา เขาเป็นผู้บุกเบิกแนวคิดนี้เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้

หลักการของการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล

การออกแบบเพื่อคนทั้งมวลมีหลักการ 7 ประการ ดังนี้ (วัสดุดี, 2561)

1) การใช้ที่เท่าเทียมกัน (Equitable Use): การออกแบบที่ทุกคนสามารถใช้ได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งแยกหรือเลือกปฏิบัติ

2) การใช้ที่ยืดหยุ่น (Flexible Use): การออกแบบที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการและความสามารถของผู้ใช้

3) การใช้ที่ง่ายและเข้าใจได้ (Simple and Intuitive Use): การออกแบบที่ง่ายต่อการเข้าใจและใช้งาน โดยไม่ต้องมีความรู้หรือทักษะพิเศษ

4) การรับรู้ข้อมูลที่ชัดเจน (Perceptible Information): การออกแบบที่ข้อมูลสำคัญสามารถรับรู้ได้อย่างชัดเจน ไม่ว่าจะอยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสภาวะใด

5) ความปลอดภัยแม้เกิดข้อผิดพลาด (Tolerance for Error): การออกแบบที่ลดความเสี่ยงจากการใช้งานผิดพลาดและมีมาตรการป้องกันอันตราย

6) การใช้แรงน้อย (Low Physical Effort): การออกแบบที่ไม่ต้องใช้แรงมากในการใช้งาน เหมาะสำหรับทุกคน

7) ขนาดและพื้นที่ที่เหมาะสม (Size and Space for Approach and Use): การออกแบบที่มีขนาดและพื้นที่เพียงพอสำหรับการเข้าถึงและใช้งานของทุกคน

ประโยชน์ของการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล

1) ส่งเสริมความเสมอภาค: ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสภาพแวดล้อมและบริการได้อย่างเท่าเทียมกัน

2) เพิ่มความสะดวกสบาย: การออกแบบที่คำนึงถึงความต้องการของทุกคน ทำให้การใช้งานง่ายและสะดวกขึ้น

3) ลดอุปสรรค: การออกแบบที่ดีช่วยลดอุปสรรคในการเข้าถึงและการใช้งานสำหรับผู้ที่มีข้อจำกัดทางกายภาพ

การออกแบบเพื่อคนทั้งมวลในงานภูมิสถาปัตยกรรม

แนวคิดการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design) ในบริบทของภูมิสถาปัตยกรรม แนวคิดนี้มีบทบาทสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นมิตรและเข้าถึงได้สำหรับทุกคน

ความสำคัญของการออกแบบเพื่อคนทั้งมวลในงานภูมิสถาปัตยกรรม

การนำหลักการของการออกแบบเพื่อคนทั้งมวลมาใช้ในการภูมิสถาปัตยกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากสภาพแวดล้อมภายนอก เช่น สวนสาธารณะ ทางเดิน และพื้นที่สาธารณะอื่น ๆ เป็นส่วน

หนึ่งของชีวิตประจำวันของผู้คน การออกแบบที่คำนึงถึงความต้องการของทุกคนจะช่วยให้ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากพื้นที่เหล่านี้ได้อย่างเต็มที่

หลักการของการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล

หลักการของการออกแบบเพื่อคนทั้งมวลมี 7 ประการ ได้แก่:

1) การใช้ที่เท่าเทียมกัน (Equitable Use): การออกแบบที่ทุกคนสามารถใช้ได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งแยกหรือเลือกปฏิบัติ

2) การใช้ที่ยืดหยุ่น (Flexible Use): การออกแบบที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการและความสามารถของผู้ใช้

3) การใช้ที่ง่ายและเข้าใจได้ (Simple and Intuitive Use): การออกแบบที่ง่ายต่อการเข้าใจและใช้งาน โดยไม่ต้องมีความรู้หรือทักษะพิเศษ

4) การรับรู้ข้อมูลที่ชัดเจน (Perceptible Information): การออกแบบที่ข้อมูลสำคัญสามารถรับรู้ได้อย่างชัดเจน ไม่ว่าจะอยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสภาวะใด

5) ความปลอดภัยแม้เกิดข้อผิดพลาด (Tolerance for Error): การออกแบบที่ลดความเสี่ยงจากการใช้งานผิดพลาดและมีมาตรการป้องกันอันตราย

6) การใช้แรงน้อย (Low Physical Effort): การออกแบบที่ไม่ต้องใช้แรงมากในการใช้งานเหมาะสมสำหรับทุกคน

7) ขนาดและพื้นที่ที่เหมาะสม (Size and Space for Approach and Use): การออกแบบที่มีขนาดและพื้นที่เพียงพอสำหรับการเข้าถึงและใช้งานของทุกคน

การประยุกต์ใช้ในงานภูมิสถาปัตยกรรม

ในการนำหลักการเหล่านี้มาใช้ในการงานภูมิสถาปัตยกรรม มีแนวทางดังนี้:

1) ทางเดินและทางลาด: การออกแบบทางเดินที่กว้างพอสำหรับผู้ใช้รถเข็น และมีพื้นผิวที่เรียบเพื่อป้องกันการสะดุด นอกจากนี้ ควรมีทางลาดที่มีความชันเหมาะสมเพื่อให้ผู้ที่มีข้อจำกัดทางการเคลื่อนไหวสามารถเข้าถึงพื้นที่ต่าง ๆ ได้

2) ที่นั่งและพื้นที่พักผ่อน: การจัดวางที่นั่งในตำแหน่งที่เหมาะสม และมีความสูงที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีปัญหาเกี่ยวกับข้อเข่า รวมถึงการมีพื้นที่พักผ่อนที่ร่มรื่นและปลอดภัย

3) ป้ายสัญลักษณ์และข้อมูล: การใช้ป้ายที่มีขนาดใหญ่ อ่านง่าย และมีสัญลักษณ์ที่เข้าใจง่าย เพื่อให้ผู้ที่มีปัญหาทางสายตาหรือผู้ที่ไม่เข้าใจภาษาเขียนสามารถรับรู้ข้อมูลได้

4) พื้นผิวและวัสดุ: การเลือกใช้วัสดุที่ไม่ลื่นเมื่อเปียกน้ำ และมีความคงทนต่อสภาพอากาศ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุและลดการบำรุงรักษา

5) แสงสว่าง: การจัดแสงสว่างที่เพียงพอในพื้นที่สาธารณะ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถมองเห็นได้ชัดเจน และรู้สึกปลอดภัย

ภาพที่ 2.2 ตัวอย่างการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design)

ที่มา: Trendy Home, 2566

แม้ว่าการออกแบบเพื่อคนทั้งมวลจะมีประโยชน์มากมาย แต่ก็มี ความท้าทายในการนำไปใช้ เช่น งบประมาณที่จำกัด ความเข้าใจและการยอมรับของสังคม และข้อจำกัดทางเทคนิค อย่างไรก็ตาม การให้ความสำคัญกับความต้องการของทุกคนและการสร้างสภาพแวดล้อมที่เข้าถึงได้จะช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน

2.3 จิตวิทยากับภูมิทัศน์และทางสัญจร

ภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อสภาวะจิตใจได้โดยตรง ซึ่งอาจจะมี หลักการจิตวิทยามาส่งเสริมให้เกิดกระบวนการบรรเทาและผ่อนคลายสภาพจิตใจที่ได้รับการกดดัน หรืออ่อนแอจากเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน และช่วยปรับสภาวะจิตใจและร่างกายให้ รู้สึกดีขึ้นได้ โดยการศึกษาอิทธิพลของธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อความพึงพอใจของมนุษย์ ซึ่งจากการ ค้นคว้าข้อมูลด้านจิตวิทยากับสภาพแวดล้อมค้นพบว่าธรรมชาติเป็นสิ่งที่เบี่ยงเบนความรู้สึกและมี แนวโน้มในการช่วยลดความเครียดได้ จากการศึกษาและค้นคว้าหาข้อมูลซึ่ง Ulrich and Parson (1990) ได้มีการอ้างอิงข้อมูลซึ่งมีทฤษฎีและงานวิจัยมารองรับโดยอธิบายถึงองค์ประกอบของภูมิทัศน์ ที่มนุษย์มีความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งมีแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยดังนี้

1) ภูมิทัศน์ที่มนุษย์มีความพึงพอใจ มนุษย์มีความรู้สึกชอบหรือมีความพึงพอใจในธรรมชาติ ภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมซึ่งอาจมีหลักการที่พัฒนามาจากการดำรงชีวิตของมนุษย์ที่ต้องการมี ความรู้สึกปลอดภัย ซึ่งมีผลต่อการรับรู้ของมนุษย์ (ประภาพร ธาราสายทอง 2546) โดยภูมิทัศน์

โดยทั่วไปที่มนุษย์มีความพึงพอใจนั้นมักจะเป็นพื้นที่เปิดโล่ง มีระบบทางเดินที่ชัดเจนและง่ายต่อการจดจำ ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่มนุษย์มีความรู้สึกถึงความปลอดภัย และตอบสนองความต้องการหลีกเลี่ยงภัยจากสิ่งที่เป็นอันตราย เป็นต้น ซึ่งจากการศึกษารูปลักษณะต้นไม้ที่มนุษย์มีความพึงพอใจตามทฤษฎีวิวัฒนาการ (ประภาพร ธาราสายทอง 2546) พบว่ามนุษย์มีความพึงพอใจในรูปลักษณะต้นไม้ที่คล้ายกับต้น Acacia tree ซึ่งเป็นต้นไม้ชนิดสีเสียด กระถิน ชะอม ซึ่งมีรูปทรงทางกว้างมากกว่าความสูง กิ่งก้านแผ่กระจายกว้าง มีใบขนาดเล็กและมีร่มเงาที่ใหญ่มาก และมีช่วงที่เป็นลำต้นที่ไม่มีกิ่งก้านสั้นกว่าความสูงของต้นไม้ ที่เป็นเช่นนี้อาจมีสาเหตุเนื่องจากต้นไม้ลักษณะนี้ให้ความรู้สึกสบาย ปลอดภัย มีองค์ประกอบที่เหมาะสมในการพึ่งพาอาศัย ความรู้สึกปกป้อง

2) สิ่งเร้าและการกระตุ้นความรู้สึกในภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับหลักการจิตวิทยา สิ่งเร้าที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการรับรู้และการรู้สึกของมนุษย์ที่มีผลกระทบต่องานจิตวิทยา โดยสิ่งเร้าเหล่านี้มีการตอบสนองได้ทั้งในเชิงบวกและลบ (Gappell 1991, รุจิโรจน์ อนุกรมบุตร 2542) สิ่งเร้าในธรรมชาติถ้าเกิดจากความสมดุล และมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาจะทำให้เกิดความรู้สึกในเชิงบวก แต่ถ้ามีการกระตุ้นมากเกินไป เช่น เสียงที่ดัง การเคลื่อนไหวที่มากเกินไป หรือการซับซ้อนจากการมองเห็น อาจทำให้เกิดความรู้สึกในเชิงลบที่มีผลกระทบต่องานจิตวิทยาของมนุษย์ องค์ประกอบในภูมิทัศน์ที่มีผลต่อการกระตุ้นความรู้สึกของมนุษย์ ได้แก่ แสง สี เสียง กลิ่น ผิวสัมผัส และที่ว่าง

การนำหลักการจิตวิทยามาใช้ในการจัดองค์ประกอบภูมิทัศน์เสมือนการจัดวางองค์ประกอบของการวาดภาพ โดยใช้หลักการพื้นฐานการออกแบบเช่นเดียวกับงานศิลปะ ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ในสภาพแวดล้อม (Salamy 1995) ซึ่งการจัดองค์ประกอบนั้นไม่ว่าจะเป็นภูมิทัศน์หรือศิลปะก็มีคุณค่าทางสภาวะจิตใจของมนุษย์ หลักการจัดองค์ประกอบภูมิทัศน์มีดังนี้

การจัดวางพื้นที่ในภูมิทัศน์ เป็นการสร้างความสัมพันธ์ประกอบที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็น 3 มิติ ซึ่งสามารถมองเห็นได้หลากหลายมุมมอง โดยพื้นที่ที่สามารถสร้างจุดดึงดูดหรือเบี่ยงเบนความสนใจที่ดีจากการรับรู้ ซึ่งประกอบไปอย่างสมดุลและงดงามเป็นที่พึงพอใจของมนุษย์ ซึ่งการจัดวางพื้นที่ในงานภูมิทัศน์ จากการศึกษาแนวคิดควรมีลักษณะดังต่อไปนี้ (Salamy 1995, อ้างถึงใน ประภาพร ธาราสายทอง 2546)

1) ลักษณะรูปร่างของอาณาเขต ซึ่งขอบเขตหรืออาณาเขตมีความสำคัญมาก รูปร่างที่ดีต้องมีความชัดเจน สมบูรณ์ในตัวเอง มีขนาดที่เสมอกันและไม่กำกวม และคำนึงถึงองค์ประกอบและความสัมพันธ์ที่เป็นลักษณะเดียวกัน

2) ลักษณะพื้นที่ที่มีแบบแผนขององค์ประกอบจะทำให้ภูมิทัศน์มีการสอดคล้องและสัมพันธ์กันได้ดี

3) ลักษณะพื้นที่ที่มีความซับซ้อนและความหลากหลาย เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ภูมิทัศน์มีความอุดมสมบูรณ์ขององค์ประกอบ

4) ลักษณะพื้นที่ที่มีส่วนเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่ ที่มีความต่อเนื่อง และมีการลำดับพื้นที่ที่น่าสนใจเป็นจุดดึงดูดที่ทำให้มนุษย์มีความรู้สึกติดตามและคล้อยตาม

5) ลักษณะพื้นที่ที่มีการจัดวางจังหวะขององค์ประกอบ ซึ่งทำให้เกิดการมองเห็นแบบนำสายตาหรือการนำพาไปจุดสนใจให้เกิดการติดตามอย่างต่อเนื่อง

6) ลักษณะพื้นที่ที่มนุษย์เข้าใจง่าย ซึ่งเป็นการจัดวางที่บอกการเข้าถึงได้ชัดเจน มีความเชื่อเชียว มีการบอกตำแหน่งทิศทาง เพื่อป้องกันการสับสนที่เป็นสาเหตุแห่งความตึงเครียดได้

7) ลักษณะพื้นที่ที่ลึกกลับ พื้นที่ลักษณะนี้จะมีเส้นที่ส่งเสริมการค้นหา และการดึงดูดให้อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้นาน

8) ลักษณะพื้นที่ที่มีมุมมองเปิดโล่งเมื่ออยู่ในการปิดล้อม หรือการสร้างกรอบของพื้นที่ จะทำให้เกิดการรวมกันของส่วนประกอบที่มีเอกภาพ

ทราย สายน้ำใส (2553) กล่าวว่า หลักการจิตวิทยาที่ใช้ในการออกแบบภูมิทัศน์ทั้ง 3 ข้อ ได้แก่

- 1) อิทธิพลของธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา
- 2) การนำหลักการจิตวิทยามาใช้ในการจัดองค์ประกอบภูมิทัศน์
- 3) การออกแบบคุณลักษณะองค์ประกอบภูมิทัศน์

ทั้ง 3 ข้อมีความสัมพันธ์และส่งเสริมซึ่งกันและกัน โดยการออกแบบภูมิทัศน์อาจจะไม่สามารถนำทุกอย่างที่ได้กล่าวนั้นมาใช้ในการออกแบบได้ทั้งหมดขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม สภาพพื้นที่ กลุ่มผู้ใช้งานและความต้องการที่จะตอบสนองต่อสภาวะจิตใจในลักษณะต่างๆ เพราะฉะนั้นการออกแบบภูมิทัศน์ที่ใช้หลักการจิตวิทยาจะทำให้มนุษย์รู้สึก รับรู้ และสัมผัสธรรมชาติที่พึงพอใจที่จะนำไปสู่การผ่อนคลาย และเกิดดีต่อสภาวะจิตใจได้ถ้าเกิดศึกษาหลักการและนำไปใช้ในทางที่ถูกต้อง

2.4 จิตวิทยาผู้สูงอายุ

การทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับจิตวิทยาผู้สูงอายุเป็นการศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยและทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจและพฤติกรรมของผู้สูงอายุ เนื้อหานี้จะครอบคลุมแนวคิด ทฤษฎี และปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพจิตและการปรับตัวของผู้สูงอายุ

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาผู้สูงอายุ

การศึกษาจิตวิทยาผู้สูงอายุเกี่ยวข้องกับทฤษฎีและแนวคิดหลายประการที่อธิบายการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจและพฤติกรรมของผู้สูงอายุ ทฤษฎีการสูงอายุทางจิตวิทยา (Psychological Theories of Aging) อธิบายว่าผู้สูงอายุมีการปรับตัวเพื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจ ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ตามแนวคิดของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) เน้นว่าผู้สูงอายุยังคงมีความต้องการในด้านต่าง ๆ เช่น ความปลอดภัย ความรัก และการยอมรับ (eResearch RBRU, 2021)

2. การกระตุ้นการรู้คิดในผู้สูงอายุ

ภาวะการรู้คิดบกพร่องเล็กน้อย (Mild Cognitive Impairment) เป็นภาวะที่พบได้บ่อยในผู้สูงอายุ การกระตุ้นการรู้คิดเป็นวิธีการที่ช่วยพัฒนาศักยภาพสมองและชะลอการเสื่อมของการรู้คิด การทบทวนวรรณกรรมพบว่า การกระตุ้นการรู้คิดสามารถช่วยปรับปรุงความจำและความสามารถในการทำงานของสมองในผู้สูงอายุที่มีภาวะการรู้คิดบกพร่องเล็กน้อย (Journal of Somdet Chaopraya Institute of Psychiatry, 2021).

3. การปรึกษาเชิงจิตวิทยากับผู้สูงอายุ

การปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้สูงอายุปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในชีวิต การศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า การปรึกษาที่มีประสิทธิภาพควรเน้นผู้รับบริการสูงอายุเป็นศูนย์กลาง โดยคำนึงถึงความต้องการและประสบการณ์ของพวกเขา นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของครอบครัวยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความสำเร็จในการปรึกษา (Thai Journal of Clinical Psychology, 2022)

4. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ

พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุได้รับอิทธิพลจากปัจจัยหลายประการ เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ) ปัจจัยด้านสุขภาพ (การรับรู้ภาวะสุขภาพตนเอง การรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ) และปัจจัยด้านสังคม (การสนับสนุนทางสังคม) การเข้าใจปัจจัยเหล่านี้ช่วยให้บุคลากรทางสาธารณสุขสามารถวางแผนการส่งเสริมสุขภาพที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุได้ (UMT-Poly Journal, 2019)

5. การแทรกแซงทางจิตวิทยาเชิงบวกเพื่อเสริมสร้างสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ

การแทรกแซงทางจิตวิทยาเชิงบวกเป็นวิธีการที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างพลังสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ การประยุกต์ใช้วิธีการนี้สามารถช่วยเพิ่มความพึงพอใจในชีวิตและความสุขของผู้สูงอายุ

นอกจากนี้ยังช่วยลดความเครียดและความวิตกกังวล ทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (Journal of Psychology Kasem Bundit University, 2021)

สรุป การทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับจิตวิทยาผู้สูงอายุเผยให้เห็นถึงความสำคัญของการเข้าใจปัจจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจและพฤติกรรมของผู้สูงอายุ การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดูแลและส่งเสริมสุขภาพจิตของผู้สูงอายุจะช่วยให้พวกเขามีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในชีวิตได้อย่างเหมาะสม

2.5 การออกแบบภูมิทัศน์และทางสัญจรสำหรับผู้สูงอายุ

ทราย สายน้ำใส (2553) กล่าวว่า หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับจิตวิทยาผู้สูงอายุ ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบภูมิทัศน์จะมีโครงสร้างหลักๆในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ คือ อิทธิพลของธรรมชาติ สิ่งเราและการกระตุ้นความรู้สึก หลักการจิตวิทยาที่นำมาใช้ในการจัดองค์ประกอบภูมิทัศน์และการออกแบบคุณลักษณะขององค์ประกอบในภูมิทัศน์ ซึ่งจะสรุปความสัมพันธ์ระหว่างจิตวิทยาผู้สูงอายุกับการออกแบบภูมิทัศน์ที่ใช้หลักการจิตวิทยาได้ดังนี้

1) ภูมิทัศน์กับสุขภาพจิตผู้สูงอายุ

1.1) ภูมิทัศน์เพื่อส่งเสริมสัมพันธภาพในครอบครัวและสังคม จะเป็นภูมิทัศน์ที่มีลักษณะส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้มีการปฏิสัมพันธ์ โดยการออกแบบพื้นที่ให้ผู้สูงอายุเข้าถึงได้ง่ายจะเรียงลำดับความสำคัญของพื้นที่ให้เหมาะสมกับการใช้งาน สร้างสิ่งแวดล้อมที่หลีกเลี่ยงความสับสน สร้างพื้นที่ที่ส่งเสริมการทำกิจกรรม มีจุดนั่งคุยกัน มีศาลา หรือมีการจัดองค์ประกอบเส้นทางในภูมิทัศน์ให้สามารถพบปะ หรือมองเห็นกันได้ ทำให้มีการเชื่อมโยงกันระหว่างแต่ละพื้นที่ และกิจกรรม

1.2) ภูมิทัศน์เพื่อส่งเสริมการรักษาสุขภาพจิต ซึ่งจะแบ่งเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ภูมิทัศน์ที่ส่งเสริมการออกกำลังกาย และภูมิทัศน์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของผู้สูงอายุ ซึ่งควรออกแบบภูมิทัศน์เพื่อดึงดูดความสนใจให้ออกมาใช้งานทำให้เกิดการเคลื่อนไหวทางสรีระ เช่น การใช้เส้นสายลวดลายของน้ำหรือการปลูกพืชพรรณตามขอบทางเดิน การใช้กลิ่นของพืชพรรณที่ส่งกลิ่นไกลปลูกไว้ที่ปลายทางเดินจะดึงดูดให้ผู้สูงอายุเกิดความสนใจเพื่อส่งเสริมความเคลื่อนไหวทางสรีระ การออกแบบภูมิทัศน์เพื่อการพักผ่อนของผู้สูงอายุ เช่น ใช้เส้นสายทางเดินที่อ่อนนุ่มอิสระ และเป็นเส้นโค้งจากธรรมชาติเพื่อให้ผ่อนคลาย ใช้องค์ประกอบที่คุ้นเคยมีการต่อเนื่องของเส้นสาย โครงสร้างที่ใช้ค่อนข้างแสดงถึงความมั่นคง มีลักษณะพื้นผิวที่อ่อนโยน ควรออกแบบภูมิทัศน์ที่ให้แสงผ่านเข้ามาอ่อนๆ และสีที่ใช้จะค่อนข้างใช้สีที่มีลักษณะโทนอ่อนและเย็น ใช้เสียงจากธรรมชาติ เช่น เสียงน้ำไหลเพื่อช่วยในการผ่อนคลาย และใช้พรรณไม้ที่ส่งกลิ่นหอมละมุนไม่ฉุน

2) ภูมิทัศน์เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพจิตผู้สูงอายุ

2.1) ความเครียดและวิตกกังวล ลักษณะของภูมิทัศน์จะใช้ธรรมชาติในการบำบัดความรู้สึกของผู้สูงอายุซึ่งมีลักษณะภูมิทัศน์ดังนี้ คือ การให้ผู้สูงอายุสัมผัสกับธรรมชาติ เช่น การให้เท้าสัมผัสกับพื้นหญ้า การได้ฟังเสียงที่แผ่ด้วยจังหวะในธรรมชาติ เช่น เสียงน้ำไหลที่มีความต่อเนื่อง และสร้างความสมดุลในความรู้สึกสู่การผ่อนคลาย การใช้พืชพรรณที่มีรูปร่างที่ชัดเจน เข้าใจง่าย มีการจัดวางองค์ประกอบโดยใช้เส้นสายที่อิสระลื่นไหลไม่ติดขัด ควบคุมแสงเงาให้พอเหมาะให้แสงส่องผ่านร่มเงาของต้นไม้ สร้างความประทับใจให้กับพื้นที่ เป็นต้น

2.2) ความชื้นเศร้า ลักษณะภูมิทัศน์จะใช้ธรรมชาติในการดึงดูดและเบี่ยงเบนความสนใจให้ลืมความโศกเศร้าและฟื้นฟูความรู้สึกให้ดีขึ้น ซึ่งจะมีลักษณะภูมิทัศน์ ดังนี้คือ การใช้เสียงธรรมชาติ เช่น เสียงน้ำตกซึ่งมีจังหวะที่สมดุล การปลูกต้นไม้ใหญ่ให้สิ่งมีชีวิตได้อยู่อาศัยส่งเสียงร้องที่ทำให้เป็นจุดสนใจของผู้สูงอายุได้ การปลูกพืชพรรณที่ต้องใช้การสัมผัสถึงจะได้รับรู้กลิ่น เช่น สายน้ำผึ้ง หรือโมก ความมีความเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่ให้มีความต่อเนื่อง และมีการลำดับพื้นที่ที่น่าสนใจผู้สูงอายุมิมีความรู้สึกติดตามและคล้อยตาม สีที่ช่วยให้ลดความชื้นเศร้าหรือฟื้นฟู เช่น สีส้ม ชมพู เหลือง เป็นต้น ใช้พืชพรรณที่มีรูปร่างที่เปรียบเสมือนประติมากรรม มีเอกลักษณ์โดดเด่น และมีความสวยงาม เช่น ต้นหูกระดังงา ปาล์ม หรือลั่นทม ซึ่งพรรณไม้ลักษณะนี้จะส่งเสริมแสดงและเงาที่ตกกระทบบนพื้นเพื่อสร้างความประทับใจให้เบี่ยงเบนความสนใจจากความชื้นเศร้าได้อีกด้วย

2.3) นอนไม่หลับ ลักษณะภูมิทัศน์ที่ช่วยได้นั้นเน้นสิ่งเร้าและการกระตุ้นความรู้สึกเป็นหลักในการบำบัดจิตใจให้ผู้สูงอายุมิมีความรู้สึกคล้อยตามกับธรรมชาติ คือ กลิ่น และเสียง เช่น ควรปลูกพืชพรรณที่ส่งกลิ่นได้ดีในช่วงเวลาตอนเย็นจนถึงเช้า ซึ่งได้แก่ โมก แก้ว ราตรี เป็นต้น เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับกลิ่นหอมเพื่อส่งเสริมการพักผ่อนในตอนกลางคืน และควรใช้เสียงในธรรมชาติที่ทำให้เกิดการคล้อยตามกล่อมให้พักผ่อน เช่น เสียงน้ำตก เสียงต้นไม้กระทบกัน ที่คล้ายกับเสียงดนตรี เป็นต้น

2.4) ระวัง ลักษณะภูมิทัศน์ต้องออกแบบให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่า สภาพแวดล้อมโดยรอบไม่ได้เลวร้ายและไม่ทำอันตราย ซึ่งควรออกแบบซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ ให้ผู้สูงอายุรับฟังเสียงของสิ่งมีชีวิต ซึ่งจะรับรู้ถึงการอยู่รอดทำให้รู้สึกปลอดภัย ออกแบบพื้นที่ให้มีมุมมองกว้างไม่จำกัด ซึ่งภูมิทัศน์ลักษณะโล่งด้วยความรู้สึกที่ไม่สิ้นสุด จะทำให้เกิดองค์ประกอบของความลึก ง่ายต่อการสังเกต สามารถรับรู้ภาพรวมได้ทั้งหมด ใช้จังหวะที่ซ้ำกันแบบก้าวหน้าซึ่งจะทำให้รู้สึกเกิดการเคลื่อนที่ที่สามารถคาดการณ์ได้ ออกแบบพืชพรรณ หรือวัสดุอื่นๆ ในภูมิทัศน์ให้มีรูปร่างที่มีความชัดเจน เข้าใจ

ง่าย มันคง จะต้องเป็นเส้นสายที่ตรงไปตรงมา มีทิศทางที่แน่นแน่วและไม่ขาดตอน นิ่ง มีขอบเขตของเส้นสายชัดเจน

2.5) ความจำเสื่อม ลักษณะภูมิทัศน์จะใช้สิ่งเร้าในธรรมชาติในการดึงภาพสภาพแวดล้อมที่เคยเกิดขึ้นกลับมาเพื่อทบทวนความทรงจำ ในปัจจุบัน สิ่งเร้าที่จะกระตุ้นความทรงจำได้ คือ กลิ่นและการมองเห็น ซึ่งสิ่งสำคัญในการออกแบบกลิ่นควรคำนึงถึงทิศทางลมที่จะกระจายกลิ่น ช่วงเวลาที่พืชพรรณนั้นๆจะส่งกลิ่น และฤดูกาลที่พืชพรรณและการออกดอกส่งกลิ่นหอม ซึ่งเป็นสิ่งเร้าสำคัญในการทบทวนความทรงจำ การมองเห็นพืชพรรณและการตกกระทบเงาในช่วงเวลาที่ต่างกันตามช่วงเวลาของวัน ก็จะสามารถดึงภาพความทรงจำที่เคยเกิดขึ้นมาให้ผู้สูงอายุทบทวนอีกครั้งเช่นเดียวกันกับกลิ่น ควรออกแบบพืชพรรณให้สอดคล้องกับที่ว่างในพื้นที่ให้ผู้สูงอายุสัมผัสการตกกระทบของเงา เพื่อช่วยแก่การรับรู้และการสังเกต

จากที่กล่าวไว้ข้างต้นนั้น เป็นการเสนอแนวทางการออกแบบภูมิทัศน์เพื่อผู้สูงอายุ ซึ่งการออกแบบภูมิทัศน์นั้นก็ยังมียปัจจัยหรือส่วนประกอบอื่นๆ ที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อการออกแบบ เช่น ลักษณะพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ บริบทรอบข้าง พื้นที่ สภาพอากาศ ภูมิประเทศ วัฒนธรรม ความเชื่อ และลักษณะการใช้งานของพื้นที่นั้นๆ เป็นต้น ลักษณะสภาวะจิตใจของผู้สูงอายุที่แตกต่างกัน ทางด้านอารมณ์ ความชอบ ความพึงพอใจ และความรุนแรงของปัญหาที่แตกต่างกันไปของผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตามก็ควรออกแบบภูมิทัศน์ให้เหมาะสมและคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าว เพื่อประสิทธิภาพในการตอบสนองความต้องการและสอดคล้องกับหลักการจิตวิทยาผู้สูงอายุ

2.6 เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทราย สายน้ำใส: แนวทางการนำหลักการจิตวิทยามาใช้ในการออกแบบภูมิทัศน์เพื่อผู้สูงอายุ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า แนวทางการออกแบบภูมิทัศน์ที่ใช้หลักการจิตวิทยาผู้สูงอายุจะต้องประกอบด้วยประเด็นหลักที่เป็นโครงสร้างที่ใช้ในการออกแบบภูมิทัศน์เพื่อผู้สูงอายุ ดังนี้คือ 1. อิทธิพลของธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาที่มีสิ่งเร้าและการกระตุ้นความรู้สึกอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความสมดุลของสิ่งเร้าต่าง ๆ เช่น เสียง กลิ่น สัมผัส ภาพ และรส 2. การจัดวางองค์ประกอบของพื้นที่ในภูมิทัศน์ที่ทำให้เกิดการรับรู้ที่มีแบบแผน ลำดับ ความสมดุล เอกภาพ และจังหวะ 3. การออกแบบคุณลักษณะองค์ประกอบในภูมิทัศน์ที่จะอธิบายถึงรายละเอียดต่าง ๆ เช่น คุณลักษณะที่มีผลกระทบต่อความรู้สึก สี รูปร่าง สัญลักษณ์ ขนาด สัดส่วน รวมถึงแสงและเงา

ประภาพร ธาราสายทอง: ภูมิทัศน์เพื่อการบำบัดจิตใจ สรุปผลการศึกษาได้ว่า แนวทางการออกแบบภูมิทัศน์เพื่อการบำบัดจิตใจจะต้องประกอบด้วยประเด็นหลัก ดังนี้คือ การออกแบบให้เกิด

การกระตุ้นความรู้สึกลักษณะเหมาะสม โดยคำนึงถึงความสมดุลของสิ่งเร้าด้านเสียง กลิ่น สัมผัส ภาพ และรส โดยเฉพาะการกระตุ้นทางสายตาด้วยภาพที่มีความหลากหลายและความซับซ้อนขององค์ประกอบที่ดึงดูดความสนใจ การจัดองค์ประกอบของพื้นที่ให้เกิดการรับรู้ที่มีแบบแผนเอกภาพ ความสมดุล และจังหวะ ที่สร้างความพึงพอใจและเป็นการเบี่ยงเบนความสนใจให้สายตาจับและติดตามภาพนั้นได้อย่างไม่เบื่อ การออกแบบพื้นที่โอบล้อมที่สร้างความลึกกลับและน่าพอใจ ซึ่งจะสร้างความรู้สึกคุ้นเคยและปลอดภัยรวมทั้งสร้างกรอบทางสายตาที่รับรู้ภาพรวมได้ง่ายและน่าค้นหา ซึ่งเป็นการเบี่ยงเบนความสนใจให้อยู่ในปัจจุบัน และการออกแบบให้มียอดองค์ประกอบที่มนุษย์ชอบและสื่อความหมายทางสัญลักษณ์ ซึ่งสร้างความพึงพอใจตามสัญชาตญาณและการสั่งสมทางความคิด และความเชื่อของวัฒนธรรมนั้น ๆ

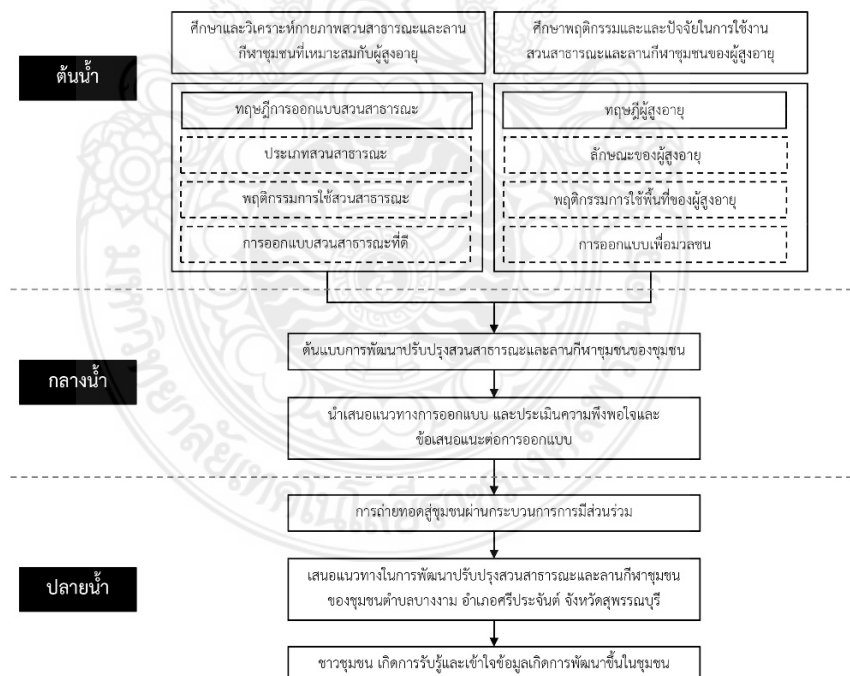
บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

โครงการศึกษาเพื่อออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา สวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชน ตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของคุณสมบัติสภาพกายภาพปัจจุบัน และแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ทั้งทฤษฎีเกี่ยวกับการออกแบบสวนสาธารณะ ได้แก่ ประเภทสวนสาธารณะ พฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะ การออกแบบสวนสาธารณะที่ดี ร่วมกับทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ได้แก่ ลักษณะของผู้สูงอายุ พฤติกรรมการใช้พื้นที่ของผู้สูงอายุ การออกแบบเพื่อคนทั้งมวล รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาช่วยในการประมวลผลข้อมูล โดยผู้วิจัยได้มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 3.1 กรอบการวิจัย

ที่มา: คณะผู้วิจัย

3.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้เป็นโครงการศึกษาเพื่อออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา สวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชน ตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอน ดังนี้

- 1) การรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นด้วยการทบทวนวรรณกรรม
- 2) ลงพื้นที่เก็บข้อมูลระยะที่ 1 สำรวจข้อมูลเบื้องต้น
- 3) สรุปข้อมูลจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเบื้องต้น
- 4) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจ
- 5) ลงพื้นที่เก็บข้อมูลในระยะที่ 2 การเก็บข้อมูลเชิงลึก
- 6) สรุปข้อมูลจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเชิงลึก
- 7) การวิเคราะห์ และประมวลผล
- 8) กำหนดแนวคิด และการสร้างแบบร่างต้นแบบ
- 9) สร้างต้นแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ
- 10) นำการออกแบบที่ได้ไปนำเสนอต่อกลุ่มเป้าหมาย
- 11) ปรับแก้ไข ดำเนินการทำแบบนำเสนอการใช้งานพื้นที่
- 12) การถ่ายทอดเทคโนโลยี และ การนำไปใช้ประโยชน์
- 13) นำผลที่ได้จากทดลองใช้จริง มาสรุป และอภิปรายผลการศึกษา และจัดทำรายงานวิจัย

ฉบับสมบูรณ์

- 14) เผยแพร่ผลงานวิจัย

3.3 แหล่งที่มาของข้อมูล

3.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ

การสำรวจ

เป็นการสำรวจข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ ในด้านกายภาพ โดยจัดทำรวบรวมข้อมูลบนแผนที่ดิจิทัล (GIS) ที่สร้างขึ้นจากภาพถ่ายทางอากาศ จากเว็บไซต์ Google และทำการสำรวจสภาพความเป็นจริง ในปัจจุบันประกอบกัน

การสัมภาษณ์

เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาพื้นที่ ได้แก่ ผู้บริหารพื้นที่ และเจ้าหน้าที่ดูแลพื้นที่

แบบสอบถาม

เป็นการให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ ทำแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารพื้นที่ และชาวบ้านที่ใช้พื้นที่

3.3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ

รวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ตำรา หนังสือ วิทยานิพนธ์ แผนที่ ภาพถ่ายทางอากาศ สถิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.4 การประมวลและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 การประมวลผล

ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่นำมาวิเคราะห์ เรียบเรียงและจัดระเบียบการแบ่งประเภทข้อมูล โดยนำเสนอแผนภาพ ตาราง และบรรยายเชิงพรรณนา

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ทำการแสดงในรูปแบบแผนภาพ ตาราง และบรรยายเชิงพรรณนา เมื่อทำการรวบรวมข้อมูลแล้วเสร็จทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลสภาพทางกายภาพ ร่วมกับข้อมูลพฤติกรรมและปัจจัยในการใช้ออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ
- 2) วิเคราะห์เพื่อเสนอแนะแนวทางการออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ กรณีศึกษา สวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชน ตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

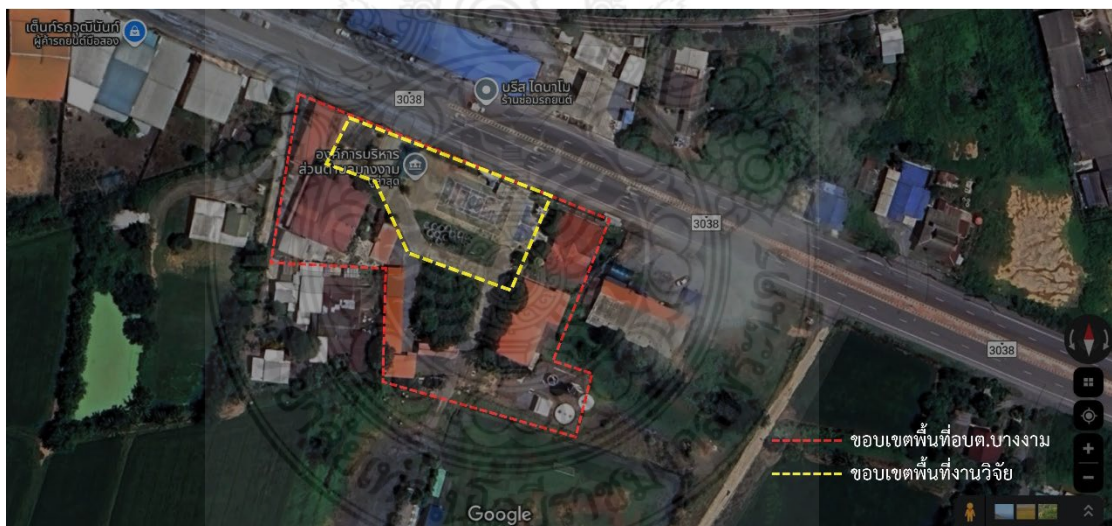
บทที่ 4

ผลการวิจัย

4.1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์กายภาพสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

บริบทพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยพบว่า พื้นที่มีศักยภาพในการเป็นศูนย์กลางของชุมชนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ประกอบกับการมีนโยบายส่งเสริม ส่งเสริมคุณภาพผู้สูงอายุของ ตำบลบางงาม และโครงการก่อสร้างสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชน ตำบลบางงาม ดังนั้นแล้วจึงได้มีโครงการศึกษาเพื่อออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุนี้

โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพกายภาพที่มีอยู่เดิมในโครงการ บริเวณองค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม มาวิเคราะห์เพื่อเพิ่มเติมการออกแบบที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุและคนทั้งมวล เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ และเพื่อเป็นต้นแบบและแนวทางในการพัฒนาเชิงพื้นที่ในพื้นที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันอื่นๆได้

ภาพที่ 4.1 ขอบเขตพื้นที่โครงการ และขอบเขตพื้นที่งานวิจัย

ที่มา: ศาสตรา ศรีหาภาค

ภาพที่ 4.2 ทางสัญจรหลักของโครงการ

ที่มา: ศาสตรา ศรีหาภาค

ภาพที่ 4.3 สภาพปัจจุบันของโครงการ 1

ที่มา: ศาสตรา ศรีหาภาค

ภาพที่ 4.4 สภาพปัจจุบันของโครงการ 2

ที่มา: ศาสตรา ศรีหาภาค

จากการสำรวจสภาพปัจจุบันของโครงการ พบว่า สภาพเดิมของพื้นที่เป็นศูนย์กลางของชุมชนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และมีพื้นที่สำหรับการออกกำลังกายและกีฬา แต่ยังขาดการจัดการพื้นที่ที่เป็นสัดส่วน และยังไม่ได้มุ่งเน้นในเรื่องการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุและคนทั้งมวล เพราะจากการสำรวจและการสัมภาษณ์ผู้ใช้พื้นที่ ที่ค่อนข้างเป็นกลุ่มผู้สูงอายุเป็นส่วนใหญ่ ยังคงมีความต้องการให้จัดการพื้นที่โครงการที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

4.2 ผลการวิเคราะห์การออกแบบภูมิทัศน์และเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ผู้วิจัยมีกระบวนการในโครงการออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ทัศนศึกษา สวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชน ตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งขั้นตอนในการออกแบบดังนี้ จากการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นด้วยการทบทวนวรรณกรรมในเรื่องการออกแบบสวนสาธารณะ และการออกแบบสำหรับผู้สูงอายุและคนทั้งมวล

4.2.1 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลระยะที่ 1

ลงพื้นที่เก็บข้อมูลระยะที่ 1 ศึกษาสภาพทางกายภาพ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถสรุปข้อมูลจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลระยะที่ 1 พบว่า อบต.บางงาม เป็นพื้นที่เป็นศูนย์กลางชุมชน มีนโยบายต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนโครงการได้ จึงเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนา

ภาพที่ 4.5 การลงพื้นที่เก็บข้อมูลระยะที่ 1

ที่มา: ศาสตรา ศรีหาภาค

4.2.2 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลระยะที่ 2

ลงพื้นที่เก็บข้อมูลในระยะที่ 2 การสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่ใช้งานพื้นที่สำรวจและรังวัดพื้นที่เดิมเพื่อที่จะปรับปรุงเพื่อนำไปพัฒนาจัดทำแบบนำเสนอทางสถาปัตยกรรมและภูมิสถาปัตยกรรม สามารถสรุปข้อมูลจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลระยะที่ 2 พบว่าพื้นที่ต้องการการออกแบบแต่ละการใช้งานให้เป็นสัดส่วนมากยิ่งขึ้น ได้แก่ พื้นที่ลานจอดรถ ลานสนามกีฬา สนามกีฬาตะกร้อ โดยจากการสัมภาษณ์พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีแผนต้องการให้เป็นพื้นที่ศูนย์รวมชุมชนโดยการสร้างอนุสาวรีย์ รัชกาลที่ 5 เพิ่มเติม โดยการออกแบบมุ่งเน้นไปที่การออกแบบเพื่อผู้สูงอายุและคนทั้งมวล

ภาพที่ 4.6 การลงพื้นที่เก็บข้อมูลระยะที่ 2

ที่มา: ศาสตรา ศรีหาภาค

4.2.3 ผลงานการออกแบบ

1) แนวคิดการออกแบบพื้นที่โครงการ

เมื่อทำการวิเคราะห์ ประมวลผล จากการเก็บข้อมูล สรุปแนวความคิดการออกแบบ คือ การพัฒนาจากพื้นที่เดิม โดยเน้นการใช้งานเป็นหลักสำหรับทุกเพศทุกวัย มีการออกแบบพื้นที่เป็นสัดส่วน แต่สามารถปรับเปลี่ยนการใช้งานได้ ทั้งในส่วนของสนามกีฬา พื้นที่นั่งชมและพักผ่อน พื้นที่ออกกำลังกาย และพื้นที่สนามเด็กเล่น ทั้งนี้มีการใช้ทางสัญจรสำหรับแบ่งพื้นที่แต่ละส่วน

แนวความคิดออกแบบ

ในพื้นที่ที่กำหนด จะเป็นส่วนพื้นที่ลานออกกำลังกาย องค์การบริหารส่วนตำบล บางจาน ซึ่งพื้นที่ลานกว้างนี้ ได้มีการออกแบบพัฒนาจากพื้นที่เดิม โดยเน้นการใช้งานเป็นหลักสำหรับทุกเพศทุกวัยคนทั้งมวลและแบ่งพื้นที่เป็นส่วนรวมถึงการใช้งานแบบเวียนกันไปในตัว ทั้งด้านในสนามกีฬา พื้นที่นั่งชมและพักผ่อน, พื้นที่ออกกำลังกายและสนามเด็กเล่น ทั้งนี้ยังเน้นได้กับการออกแบบพื้นที่สำหรับทางสัญจรและแบ่งพื้นที่บางส่วนในการออกกำลังกายไปในตัว

หลักการออกแบบ LANDSCAPE FOR COMMUNITY (ภูมิทัศน์เพื่อสังคม)

ชุมชนและสังคม

พื้นที่เพื่อการพบปะและพูดคุย
ของชุมชนบริเวณใกล้เคียง

ทุกเพศทุกวัย

เหมาะแก่ผู้ใช้งานทั้งหมด
ในการใช้งานพื้นที่

กิจกรรม

พื้นที่กิจกรรมต่างๆใน
หลากหลายรูปแบบ

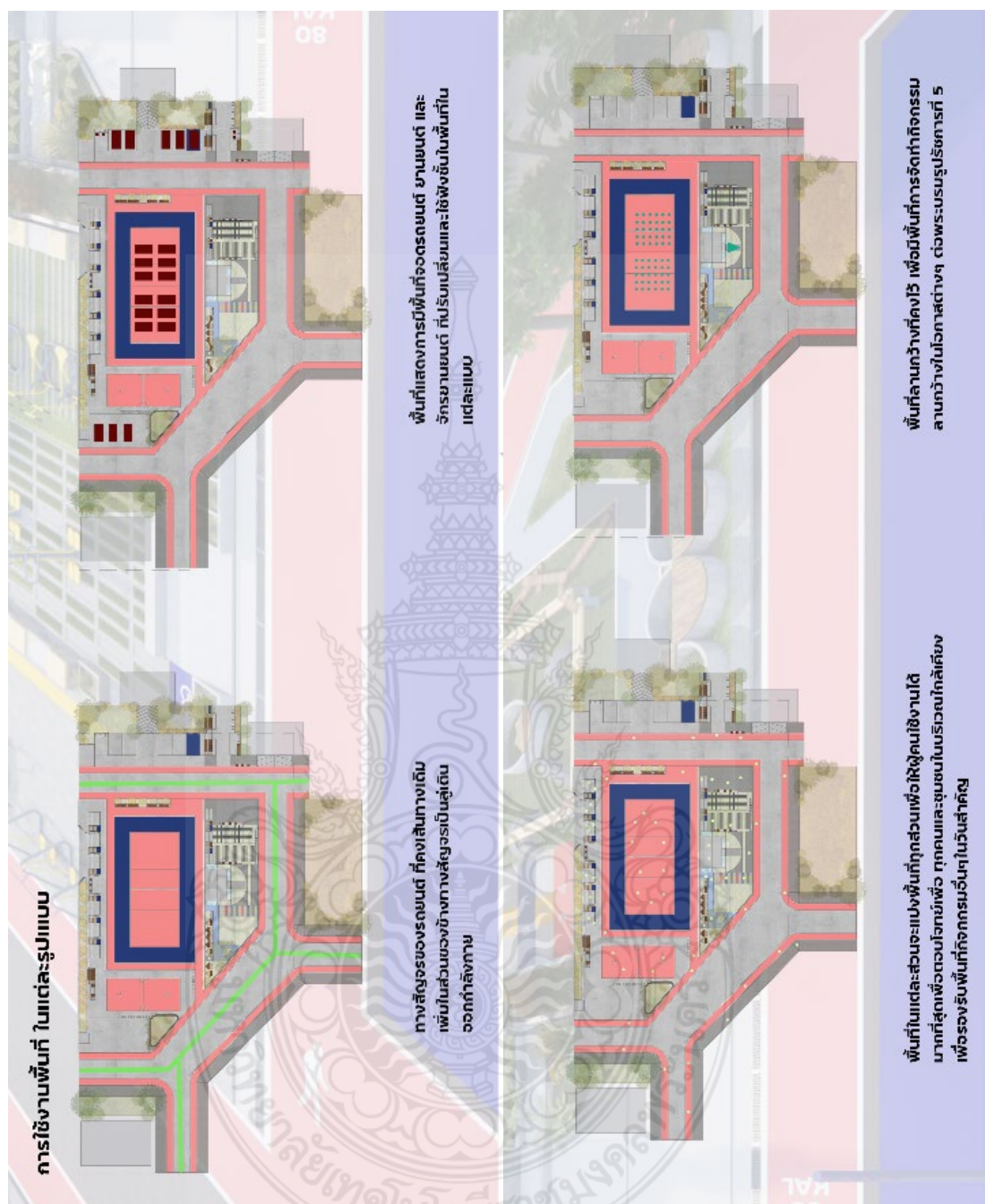
จุดออกแบบหลัก

1 ลานจอดรถ	4 อนุสาวรีย์รัชกาลที่ 5	7 สนามกีฬาตะกรว
2 ทางเชื่อม	5 พื้นที่ออกกำลังกาย	
3 ลานสนามกีฬา	6 สนามเด็กเล่น	

ภาพที่ 4.7 แนวความคิดการออกแบบ

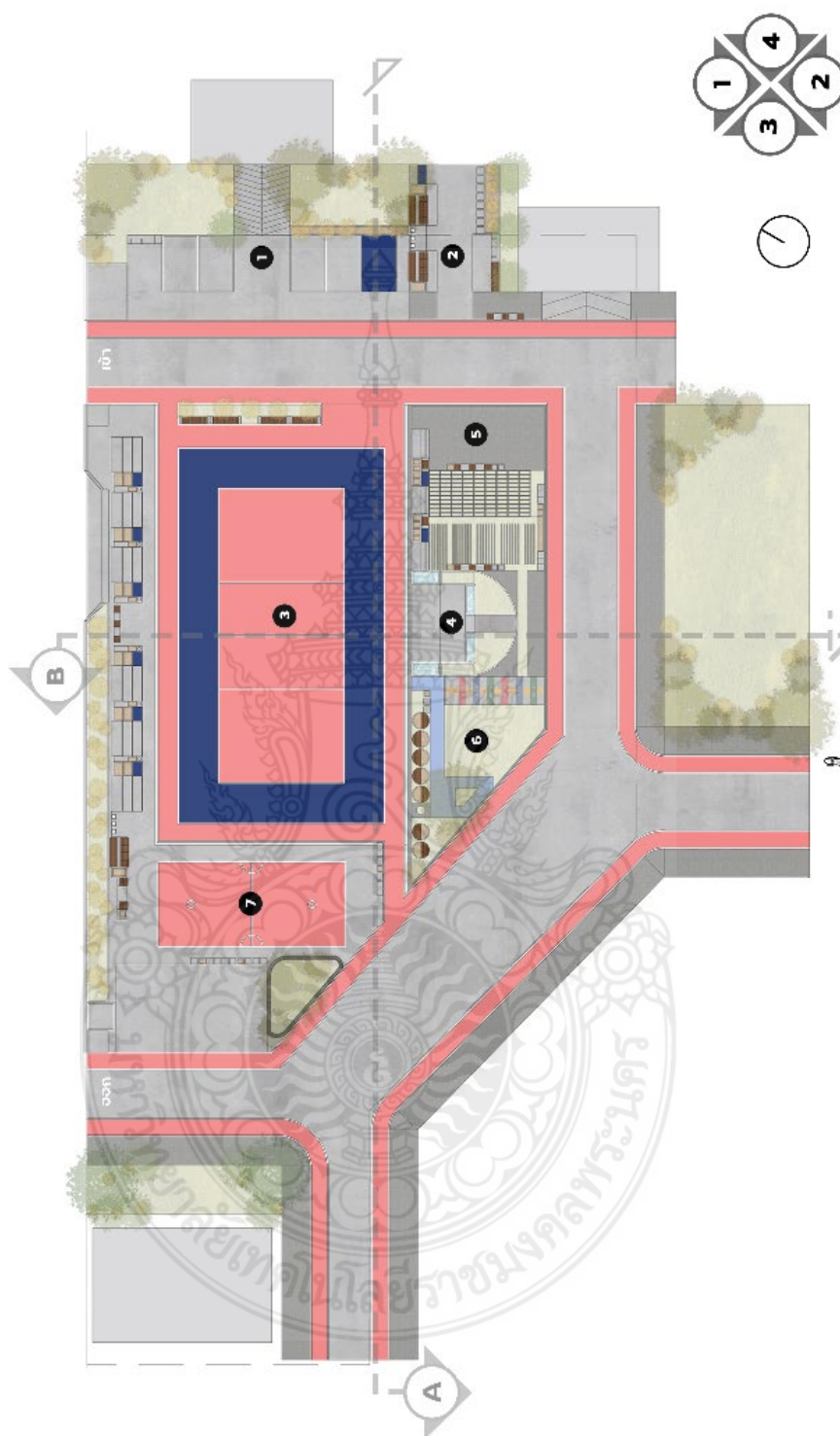
ที่มา: ศาสตรา ศรีหาภาค

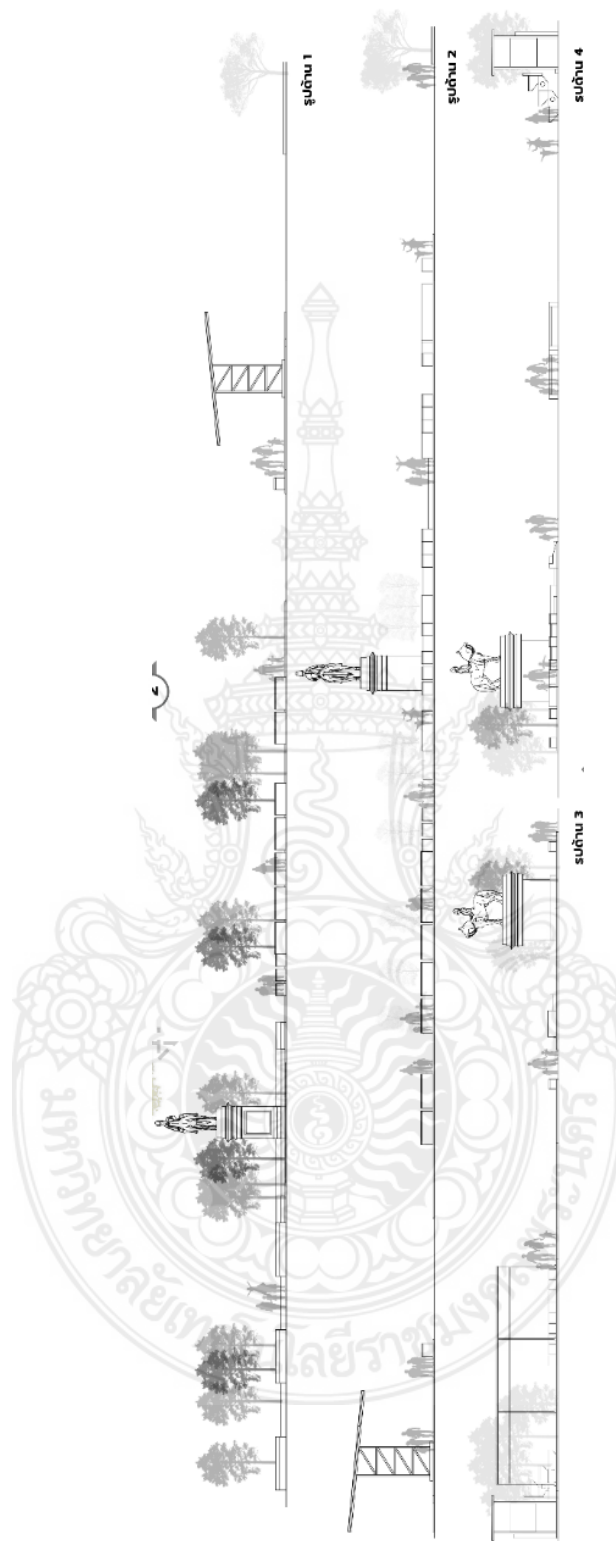
ภาพที่ 4.8 แนวคิดการออกแบบพื้นที่โครงการ

ที่มา: ศาสตรา ศรีหาคาค

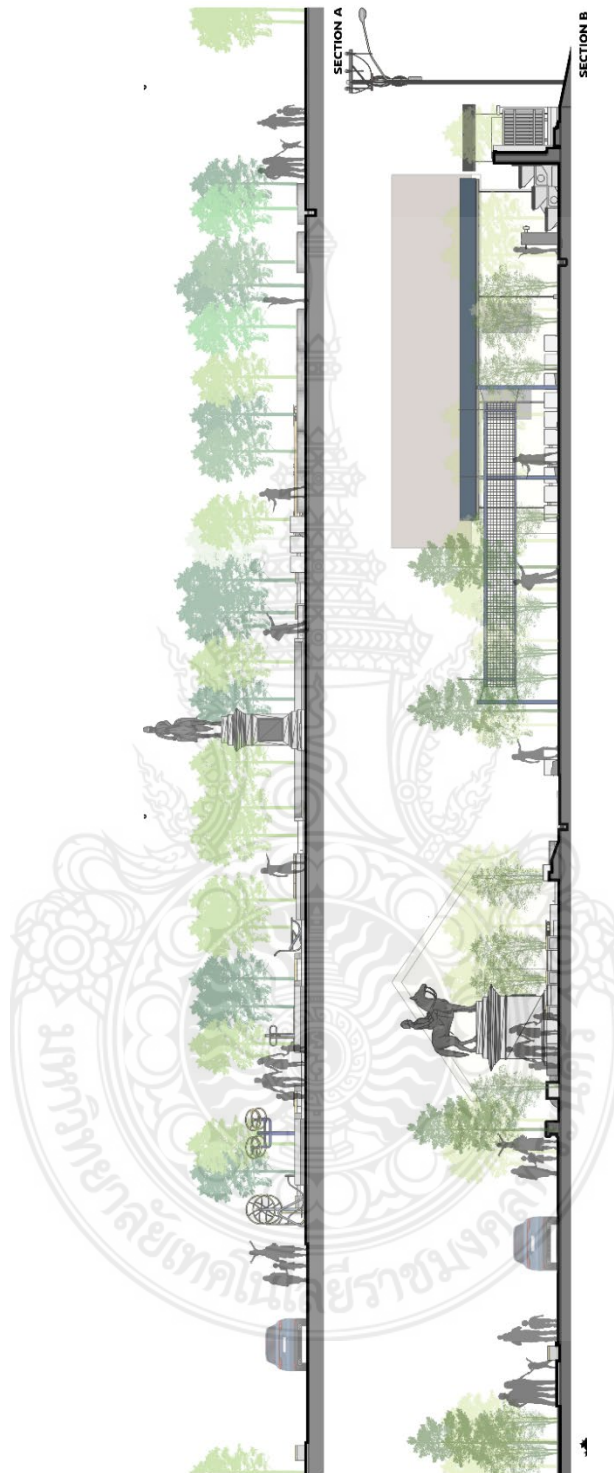
ภาพที่ 4.9 แผนผังโครงการ

ที่มา: ศาสตรา ศรีหาภาค

ภาพที่ 4.10 รูปด้านโครงการ

ที่มา: ศาสตรา ศรีหาคาค

ภาพที่ 4.11 รูปตัดโครงการ

ที่มา: ศาสตรา ศรีหาภาค

ภาพที่ 4.12 ทศนียภาพโครงการ

ที่มา: ศาสตรา ศรีหาภาค

ภาพที่ 4.13 หุ่นจำลอง (Model) โครงการ

ที่มา: ศาสตรา ศรีหาคาค

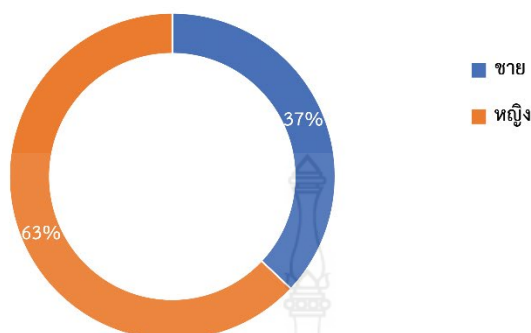
ภาพที่ 4.14 หุ่นจำลอง (Model) โครงการ ส่วนขยายบริเวณอนุสาวรีย์

ที่มา: ศาสตรา ศรีหาคาค

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบใหม่ของการออกแบบภูมิทัศน์และเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุและคนทั้งมวล: กรณีศึกษา โครงการโคกนาสัย ตำบลม่วงงาม อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา

โดยมีตัวแทนกลุ่มชุมชนบ้านเขายี่สาร ร่วมประเมินผลความพึงพอใจต่อแนวทางการออกแบบภูมิทัศน์และเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุและคนทั้งมวล: กรณีศึกษา โครงการโคกนาสัย ตำบลม่วงงาม อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา และพัฒนาผลงานวิจัย จำนวน 22 คน

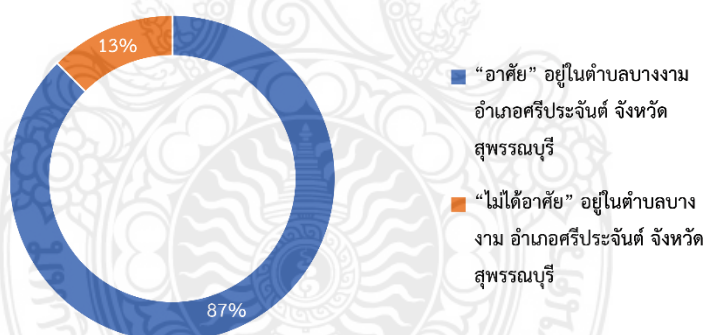
4.3.1 ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ประเมินความพึงพอใจ มีข้อมูลประกอบไปด้วย เรื่องเพศ สถานภาพ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ สรุปข้อมูลได้ดังนี้

ภาพที่ 4.15 แผนภูมิแสดงเพศของผู้ประเมินความพึงพอใจ

ที่มา: ศาสตรา ศรีหาภาค

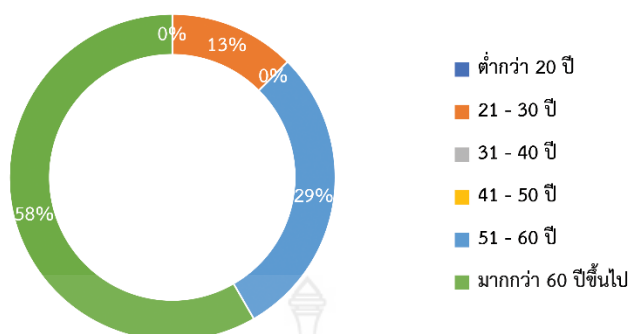
1) เพศ ผู้ประเมินความพึงพอใจเป็นเพศหญิง จำนวนร้อยละ 63 และเพศชายร้อยละ 37

ภาพที่ 4.16 แผนภูมิแสดงสถานภาพของผู้ประเมินความพึงพอใจ

ที่มา: ศาสตรา ศรีหาภาค

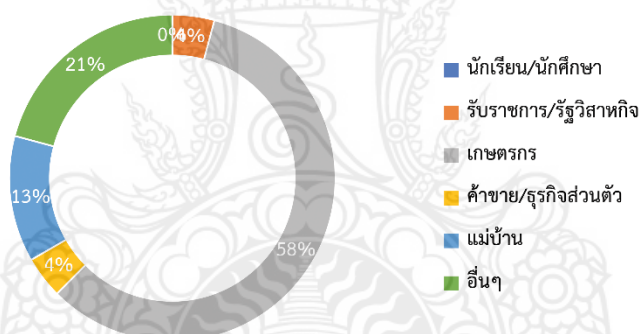
2) สถานภาพ ผู้ประเมินความพึงพอใจเป็นผู้อยู่อาศัยในตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ ร้อยละ 87 และไม่ได้อาศัยอยู่อาศัยในตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ ร้อยละ 13

ภาพที่ 4.17 แผนภูมิแสดงอายุของผู้ประเมินความพึงพอใจ

ที่มา: ศาสตรา ศรีหาภาค

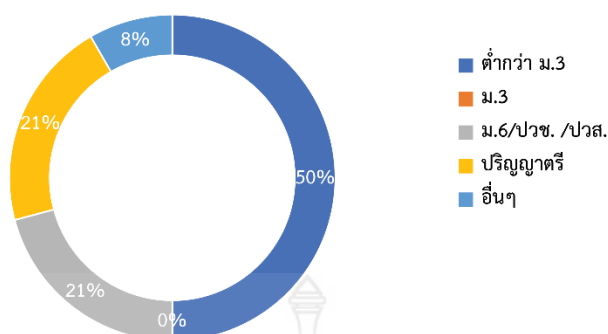
3) อายุ ผู้ประเมินความพึงพอใจส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 58 ต่อมาคือ ช่วงอายุ 51-60 ปี ร้อยละ 29 และช่วงอายุ 21-30 ปี ร้อยละ 13

ภาพที่ 4.18 แผนภูมิแสดงอาชีพของผู้ประเมินความพึงพอใจ

ที่มา: ศาสตรา ศรีหาภาค

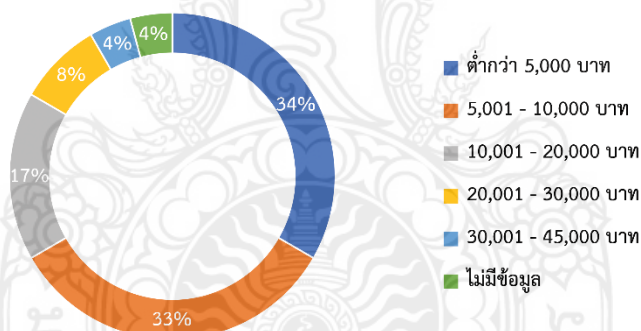
4) อาชีพ ผู้ประเมินความพึงพอใจมีอาชีพส่วนใหญ่ คือเป็นเกษตรกร ร้อยละ 58 ต่อมาคือ อื่น ๆ ร้อยละ 21 (โดยทำอาชีพ ลูกจ้าง ร้อยละ 12.5 รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 4 และข้าราชการบำนาญ ร้อยละ 4) ต่อมาคือเป็นแม่บ้าน ร้อยละ 13 และอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 4

ภาพที่ 4.19 แผนภูมิแสดงระดับการศึกษาของผู้ประเมินความพึงพอใจ

ที่มา: ศาสตรา ศรีหาภาค

5) ระดับการศึกษา ผู้ประเมินความพึงพอใจส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ม.3 ร้อยละ 50 จบการศึกษาปริญญาตรี และจบการศึกษา ม.6/ปวช./ปวส. จำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 21 และอื่น ๆ คือสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 8

ภาพที่ 4.20 แผนภูมิแสดงรายได้ของผู้ประเมินความพึงพอใจ

ที่มา: ศาสตรา ศรีหาภาค

6) รายได้ ผู้ประเมินความพึงพอใจส่วนใหญ่มี รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 34 ต่อมาคือ รายได้ 5,001 - 10,000 บาท ร้อยละ 33 รายได้ 10,000 – 20,000 บาท ร้อยละ 17 รายได้ 20,000 – 30,000 บาท ร้อยละ 8 และรายได้ 45,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 4

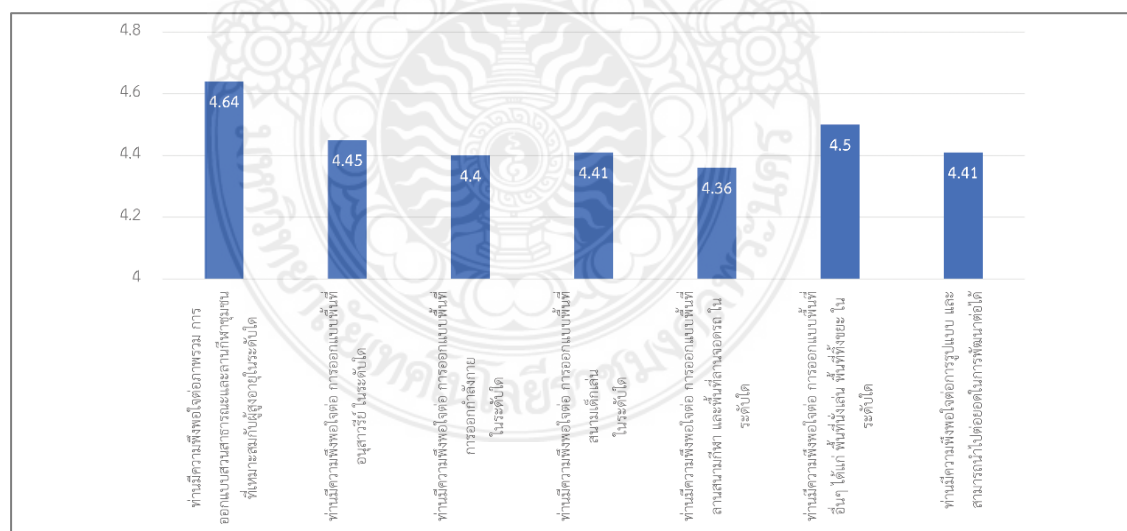

4.3.2 ส่วนที่ 2 ผลประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับการออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4.1 ผลประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับการออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

ลำดับ	รายการประเมินผล	ผลคะแนนความพึงพอใจ
1	ความพึงพอใจต่อภาพรวม การออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา สวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชน ตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี	4.64
2	ความพึงพอใจต่อ การออกแบบพื้นที่อนุสาวรีย์	4.45
3	ความพึงพอใจต่อ การออกแบบพื้นที่การออกกำลังกาย	4.40
4	ความพึงพอใจต่อ การออกแบบพื้นที่สนามเด็กเล่น	4.41
5	ความพึงพอใจต่อ การออกแบบพื้นที่ลานสนามกีฬา และพื้นที่ลานจอดรถ	4.36
6	ความพึงพอใจต่อ การออกแบบพื้นที่อื่นๆ ได้แก่ พื้นที่นั่งเล่น พื้นที่ทิ้งขยะ	4.50
7	ความพึงพอใจต่อการรูปแบบ และสามารถนำไปต่อยอดในการพัฒนาต่อไป	4.41
รวมผลคะแนนพึงพอใจ		4.45

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.21 แผนภูมิแสดงผลประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับการออกแบบ

ที่มา: ศาสตรา ศรีหาภาค

จากตารางแสดงผลประเมินความพึงพอใจและแผนภูมิแสดงผลประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับการออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ชำรงต้นนั้น พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 4.64 คือ ในเรื่องของความพึงพอใจต่อภาพรวม ความพึงพอใจต่อการออกแบบพื้นที่อื่นๆ ได้แก่ พื้นที่นั่งเล่น พื้นที่หึ่งขยะ (4.50) ความพึงพอใจต่อการออกแบบพื้นที่อนุสาวรีย์ (4.45) ความพึงพอใจต่อการออกแบบพื้นที่สนามเด็กเล่น และความพึงพอใจต่อการออกแบบ และสามารถนำไปต่อยอดในการพัฒนาต่อได้ (4.41) ความพึงพอใจต่อการออกแบบพื้นที่การออกกำลังกาย (4.40) และความพึงพอใจต่อการออกแบบพื้นที่ลานสนามกีฬา และพื้นที่ลานจอดรถ (4.36) ทำให้พบข้อสังเกตว่าโครงการมีส่วนที่ต้องปรับปรุงในส่วนการออกแบบในส่วนต่าง ๆ แต่โครงการสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดในอนาคตต่อไปได้

4.3.3 ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีข้อสรุปและประเด็นดังนี้

- เพิ่มพื้นที่สำหรับบริการน้ำดื่มสะอาด และจุดล้างมือ
- เครื่องออกกำลังกายให้ใช้วัสดุที่คงทนถาวร เช่น สแตนเลส
- ต้องการให้โครงการก่อสร้างจริง
- พื้นที่สีเขียว มีความสวยงามเหมาะสม

ภาพที่ 4.22 การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการรับฟังความคิดเห็นต่อการออกแบบ
 ที่มา: ศาสตรา ศรีหาคาศ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลและอภิปรายผลการศึกษา

รูปแบบการออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ มีความเหมาะสมในการใช้งานพื้นที่มากยิ่งขึ้น มีการจัดสรรพื้นที่ให้ใช้สอยได้เต็มประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้พื้นที่มีความน่าสนใจ ส่งผลให้เกิดการรับรู้ด้านการเข้าถึงและดึงดูดความสนใจได้มากขึ้น โดยการออกแบบร่วมกับการออกแบบที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุและคนทั้งมวล โดยองค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ได้นำต้นแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ที่คณะผู้วิจัยออกแบบผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม ไปนำเสนอเพื่อของบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ ในการพัฒนาต่อไป

5.2 ข้อเสนอแนะ

- 1) ออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ควรมีการใช้วัสดุให้คงทนแข็งแรงตามมาตรฐานเหมาะสม
- 2) ควรเพิ่มเติมจุดบริการต่าง ๆ ที่เป็นสาธารณะเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ เช่น จุดบริการน้ำดื่มสะอาด
- 3) การจัดทำแบบก่อสร้างและการประมาณราคาค่าก่อสร้าง ตามราคากลางที่สามารถช่วยให้ผู้ที่สนใจนำไปสู่ขั้นการก่อสร้างจริงได้ต่อไป

บรรณานุกรม

- ทราย สายน้ำใส. (2553). *แนวทางการนำหลักการจิตวิทยามาใช้ในการออกแบบภูมิทัศน์สำหรับผู้สูงอายุ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ
- ประภาพร ธาราสายทอง. (2546). *ภูมิทัศน์เพื่อการบำบัดจิตใจ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิศดุดี. (2561). *การออกแบบเพื่อคนทั้งมวล Universal Design*. สืบค้นจาก <https://wassadudee.com/universal-design/>
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.). (2564). *หลักสร้างเมือง ออกแบบเพื่อคนทั้งมวล*. สืบค้นจาก <https://www.thaihealth.or.th>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.). (2554). *ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางประชากรในประเทศไทย: สถานการณ์และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย*. กรุงเทพมหานคร. สืบค้นจาก <chrome-extension://efaidnbmninnnibpcajpcglclefindmkaj/https://thailand.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/demographic%20thai.pdf>
- องค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม ต.บางงาม อ.ศรีประจันต์ จ.สุพรรณบุรี. (2564). *แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561 – 2565) เพิ่มเติมเปลี่ยนแปลง ครั้งที่ 2*.
- eResearch RBRU. (2021). *แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับจิตวิทยาผู้สูงอายุ*. สืบค้นจาก <https://eresearch.rbru.ac.th/pdf-uploads/thesis-1978-file06-2021-09-08-10-47-09.pdf>
- Journal of Psychology Kasem Bundit University. (2021). *การแทรกแซงทางจิตวิทยาเชิงบวกเพื่อเสริมสร้างสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ*. สืบค้นจาก <https://journal.psy.kbu.ac.th/jour/20211101/04.pdf>
- Journal of Somdet Chaopraya Institute of Psychiatry. (2021). *การกระตุ้นการรู้คิดในผู้สูงอายุที่มีภาวะการรู้คิดบกพร่องเล็กน้อย*. สืบค้นจาก <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/journalsomdetchaopraya/article/view/244510>

KiNdconnect. (2565). Universal Design ออกแบบเพื่อคนทั้งมวล โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง. สืบค้นจาก <https://www.kindconnect.com>

Maslow, A. H. (1943). A Theory of Human Motivation. *Psychological Review*, 50(4), 370-396.

Thai Journal of Clinical Psychology. (2022). การปรึกษาเชิงจิตวิทยาสำหรับผู้สูงอายุ: การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพจิต. สืบค้นจาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/tci-thaijclinicpsy/article/view/260544>

The 101 World. (2565). สถาปัตยกรรมที่นับรวม: เมื่อมนุษย์ทุกคนต้องการที่กินข้าว. สืบค้นจาก <https://www.the101.world/shaped-by-architecture-ep1-inclusive-architecture/>

Trendy Home. (2566). แนวคิด Universal Design การออกแบบเพื่อคนทุกกลุ่ม. สืบค้นจาก <https://www.trendyhome.co.th>

UMT-Poly Journal. (2019). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชนเมือง. สืบค้นจาก <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/umt-poly/article/view/192465>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
การลงพื้นที่เก็บข้อมูล

ภาคผนวก ข

การบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอนภายในชั้นเรียนและตรวจแบบ ผลงานวิจัย

การบูรณาการภายในชั้นเรียน รายวิชา การวางแผนบริเวณและภูมิสถาปัตยกรรม
นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

ภาคผนวก ค

การถ่ายทอดองค์ความรู้และ/หรือการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ที่ สพ ๗๓๙๐๔/๔

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม
อำเภอศรีประจันต์ สพ ๗๒๑๔๐

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

.....

องค์การบริหารส่วนตำบลบางงาม สถานที่ตั้ง เลขที่ ๑๔๒ หมู่ที่ ๔ ตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี โทรศัพท์ ๐-๓๕๔๔-๖๖๕๖

ขอรับรองว่าได้นำผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของ นายศาสตรา ศรีหาภาค สังกัดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร หัวหน้าโครงการ เรื่อง โครงการศึกษาเพื่อออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา สวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชน ตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

☒ ๑. การใช้ประโยชน์เชิงสาธารณะ	☐ ๒. การใช้ประโยชน์เชิงนโยบาย
☐ ๓. การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์	☒ ๔. การใช้ประโยชน์ทางอ้อมในลักษณะอื่น

โดยการ นำต้นแบบแนวทางการออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ไปเป็นแบบในการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

ผลที่ได้รับ ได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเพื่อนำมาปรับปรุงและนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงต่อไป

พร้อมกันนี้ ได้แนบหลักฐานประกอบการนำไปใช้ประโยชน์มาแล้ว

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ (ผู้ให้ประโยชน์) .....

(นางบุญเอื้อ สอดสี)

ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

วันที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจ

แบบประเมินความพึงพอใจต่อแนวทางการออกแบบและพัฒนาผลงานวิจัย

ตามโครงการวิจัย เรื่อง โครงการศึกษาแนวทางการออกแบบศูนย์ส่งเสริมคุณภาพผู้สูงอายุ

ตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

และโครงการศึกษาเพื่อออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่ เหมาะสมกับผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา

สวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชน ตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง

1. แบบประเมินความพึงพอใจนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย ที่จัดทำขึ้นเพื่อสำรวจความคิดเห็นของบุคคล ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเพื่อนำผลงานวิจัยไปประยุกต์ใช้สำหรับเป็นแนวทางในการออกแบบทางด้านภูมิทัศน์ และสถาปัตยกรรมให้เกิดความเหมาะสม

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับแนวทางการออกแบบศูนย์ส่งเสริมคุณภาพผู้สูงอายุ ตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับแนวทางออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่ เหมาะสมกับผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา สวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชน ตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

3. ระดับการให้คะแนนตามหมายเลขในความเห็นของท่านในประเด็นต่าง ๆ โดยระดับการตัดสินใจ ในการพิจารณามีเกณฑ์ ดังนี้

5 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก

3 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อย

1 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

“ขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม”

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ และกรอกข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริงของท่าน**ส่วนที่ 1** คำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

☐ ชาย☐ หญิง

2. สถานภาพ

☐ “อาศัย” อยู่ในตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี☐ “ไม่ได้อาศัย” อยู่ในตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

3. อายุ

☐ ต่ำกว่า 20 ปี☐ 21 - 30 ปี☐ 31 - 40 ปี☐ 41 - 50 ปี☐ 51 - 60 ปี☐ มากกว่า 60 ปีขึ้นไป

4. อาชีพ

☐ นักเรียน/นักศึกษา☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ☐ เกษตรกร☐ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว☐ แม่บ้าน☐ พนักงานบริษัทเอกชน 6. รายได้☐ อื่นๆ (ระบุ).....

5. ระดับการศึกษา

☐ ต่ำกว่า ม.3☐ ม.3☐ ม.6/ปวช. /ปวส.☐ ปริญญาตรี☐ สูงกว่าปริญญาตรี☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

6. รายได้

☐ ต่ำกว่า 5,000 บาท☐ 5,001 - 10,000 บาท☐ 10,001 - 20,000 บาท☐ 20,001 - 30,000 บาท☐ 30,001 - 45,000 บาท☐ 45,001 บาทขึ้นไป☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับแนวทางการออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ:
กรณีศึกษา สวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชน ตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี

ลำดับ	รายการประเมินผล	ระดับผลคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	ท่านมีความพึงพอใจต่อภาพรวม การออกแบบสวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชนที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ: กรณีศึกษา สวนสาธารณะและลานกีฬาชุมชน ตำบลบางงาม อำเภอสรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ในระดับใด					
2	ท่านมีความพึงพอใจต่อ การออกแบบพื้นที่อนุสาวรีย์ ในระดับใด					
3	ท่านมีความพึงพอใจต่อ การออกแบบพื้นที่การออกกำลังกาย ในระดับใด					
4	ท่านมีความพึงพอใจต่อ การออกแบบพื้นที่สนามเด็กเล่น ในระดับใด					
5	ท่านมีความพึงพอใจต่อ การออกแบบพื้นที่ลานสนามกีฬา และพื้นที่ลานจอดรถ ในระดับใด					
6	ท่านมีความพึงพอใจต่อ การออกแบบพื้นที่อื่นๆ ได้แก่ พื้นที่นั่งเล่น พื้นที่ทิ้งขยะ ในระดับใด					
7	ท่านมีความพึงพอใจต่อการรูปแบบ และสามารถนำไปต่อยอดในการพัฒนาต่อไปได้					

6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

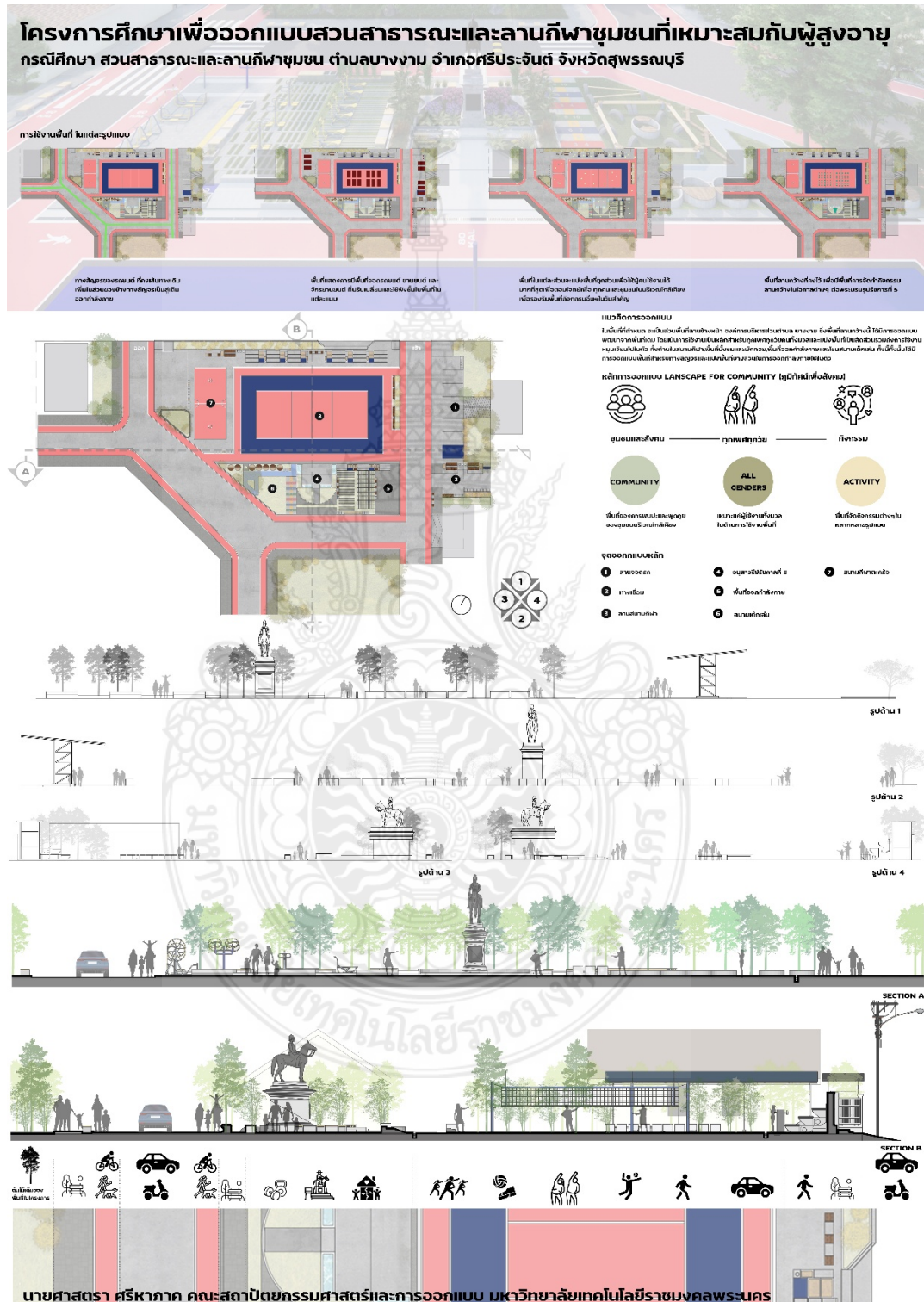
.....

.....

ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ สำหรับการตอบแบบสอบถามนี้

ภาคผนวก ง

แบบนำเสนอ

ประวัติคณะผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย

- ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นายศาสตรา ศรีหาภาค
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr. Sastra Srihabhak
- เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 1 3107 XXXXX XX X
- ตำแหน่งปัจจุบัน
ตำแหน่งบริหาร หัวหน้าสาขาวิชาสถาปัตยกรรม
ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ ดร. (พนักงานมหาวิทยาลัย)
- หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

สาขาวิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
168 ถนนศรีอยุธยา แขวงวรจักรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
โทรศัพท์ 0-2665-3832, 0-2665-3888 ต่อ 8123
E-Mail: sastra.s@rmutp.ac.th

5. ประวัติการศึกษา

Ph.D. Urban Science Meijo University, Japan
คพ.ม. การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สถ.บ. สถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ

การพัฒนาที่อยู่อาศัยและอสังหาริมทรัพย์แบบมีส่วนร่วม

7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ

7.1 หัวหน้าโครงการวิจัย

- ปี 2565 การศึกษาศักยภาพและบทบาทของชุมชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและสร้างสรรค์บนพื้นที่นาเกลือ
- ปี 2565 การศึกษาเพื่อออกแบบพื้นที่การเรียนรู้อาชีพและจัดแสดงสินค้าชุมชน สำหรับเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนนวัตกรรม ต.ในคลอง
ปลากด อ.พระสมุทรเจดีย์ จ.สมุทรปราการ

- ปี 2566 การพัฒนาภูมิทัศน์วัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์และการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ชุมชนบ้านเขาอีสาร อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
- ปี 2566 แนวทางการออกแบบแผนที่ท่องเที่ยวและภูมิทัศน์ เพื่อการพัฒนาและยกระดับชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีแบบบูรณาการเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน

7.2 ผู้ร่วมวิจัย

- ปี 2558 โครงการศึกษาและวิจัยพัฒนาการในการดำเนินงานโครงการอสังหาริมทรัพย์ ชุมชนและที่อยู่อาศัยของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์
- ปี 2559 มาตรฐานความอยู่สบายของที่อยู่อาศัยและชุมชนเพื่อการวางแผนพัฒนาที่อยู่อาศัย โดยกระบวนการมีส่วนร่วม
- ปี 2564 ที่อยู่อาศัยว่างในญี่ปุ่น: สถานการณ์และแนวทางการแก้ไข
- ปี 2566 การออกแบบภูมิทัศน์และเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ชุมชนบ้านเขาอีสาร อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

7.3 การเผยแพร่/ตีพิมพ์วารสาร

- ปี 2560 The consideration of the way of living and evaluation of housing design by residents in the Bangkok Metropolitan Region, through a questionnaire survey, the Proceeding of the 13th Conference of International Development and Urban Planning (CIDUP)
- ปี 2560 Housing Chain and Factors Affecting Selection of Housing in the Bangkok Metropolitan Region, the Proceeding of the 5th International Urban Design Conference on Cities, People and Places (ICCPP-2017)
- ปี 2564 การบูรณาการถ่ายทอดความรู้ด้านการออกแบบผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม: กรณีศึกษา แนวทางการออกแบบอุทยานสวนป่าไผ่บ้านม้าร้อง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่

- ที่ 6 ประจำปี 2564 นวัตกรรมจัดการ: การวิจัยและพัฒนาเพื่อ
สร้างนวัตกรรมบนวิถีปกติใหม่
- ปี 2564 การประยุกต์ใช้แนวทางการแก้ไขปัญหาบ้านว่างในญี่ปุ่นกับบริบท
ไทย, สารศาสตร์ ฉบับที่ 3/2564 สถาปัตยกรรมและศาสตร์ที่
เกี่ยวเนื่อง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
  - ปี 2565 วิวัฒนาการนโยบายที่อยู่อาศัยของประเทศญี่ปุ่นจากนโยบายเร่ง
สร้างที่อยู่อาศัยสู่นโยบายมาตรการพิเศษบ้านว่าง, วารสารวิชาการ
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล. ปีที่ 24 ฉบับที่ 35 พ.ศ. 2565
  - ปี 2566 แนวทางการออกแบบโครงการที่อยู่อาศัยริมคลองสำหรับผู้มีรายได้น้อย
กรณีศึกษา: ชุมชนหลักหก อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัด
ปทุมธานี, วารสารคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ
มทร.พระนคร ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม - ธันวาคม พ.ศ.
2566
  - ปี 2567 การเปลี่ยนแปลงรูปแบบและรูปลักษณ์อาคารชุดใน
กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2533 – 2562, Asian Creative
Architecture, Art and Design: ACAAD. 2024, Vol.37 No.2